

BANSKOBYSTRICKÝ EVANJELIK

ROČNÍK 4

2009/1

Lebo keď veríme, že Ježiš umrel
a vstal z mŕtvych, tak aj Boh privedie
spolu s Ním všetkých,
ktorí umreli v Ježišovi.
(1 Tesalonickým 4, 14)

Milan Rúfus

Báseň o dare

Vďačnosti plný
svedčím pred Božou tvárou:

Bytie je Dar.
Dar plný pestrých darov.

Plynúci čas,
ten neúprosný vladár,
ešte aj smrť
vie premeniť v ňom na dar.

Nesmierny Bože, viem,
neprahneš po velebe.
No za tie dary ďakujeme Tebe.

Najviac za dar, čo nikdy neblíži,
na ľudskej hlave neskriví ani vláska.

Tvoj Syn,
keď visel hore na kríži,
pokrstil ten dar.
A dal mu meno Láska.

Úvodník

Po zime, ktorá sa svojho panstva akosi nechcela vzdať, odrazu lúče slnka rozliali sa prírodou. Je teplejšie. Prichádzajúca jar už azda začala byť aktuálnou nielen v kalendári. Zaslúbená zmena nového zrodu sa obliekla do snežienok na záhrade. Ako dobre. Konečne.

Pre niekoho je to samozrejماً vec. Mne to ale sprítomňuje zázrak stvorenia i vzkriesenia a dotýka sa môjho presvedčenia, že všetko má svoj čas a je povolane na to, aby odhalilo múdrosť a slávu Stvoriteľa neba a zeme. Práve v tomto čase si vo viere sprítomňujem ten najväčší Boží zázrak. Ako po temnej, zmrazujúcej a smrťou napáchnutej noci smútku a žiaľu prišlo prekvapivé, občerstvujúce ráno stvorenia nového života.

Pán Boh sa dotkol ľudského srdca a tento dotyk zobudil nádej, ktorá driemala pod nánosmi hrôzy smrti a bezvýchodiskovosti. Vo chvíli triumfu ničoty vstúpil do jej priestoru a zbúral jej panstvo. Ako keď nad odumierajúcim semienkom pšenice zasiatej do zeme zaznie hlas a povie: Vyklíč, poď von a zazelenaj sa novotou života! Ako keď Ježiš povedal silným hlasom: Lazár, poď von! I vyšiel ten mŕtvy, zviazaný plátom na nohách i na rukách... (Ján 11, 43 - 44). Ako keď Ježiš prišiel do domu predstaveného synagógy, lebo mu zomrela dcéra a On povedal: Dieťa, vstaň! A vrátil sa jej duch a zaraz vstala... (Lukáš 8, 54 - 55). Ako keď po sobote, na úsvite, prišla Mária Magdaléna a iná Mária pozrieť hrob.

A hľa, nastalo veľké zemetrasenie, lebo anjel Pánov zostúpil z neba, prišiel, odvalil kameň a sadol si naň. Jeho zjav bol ako blesk, jeho rúcho biele ako sneh. A strachom pred ním chveli sa strážcovia a zostali ako mŕtvi. Anjel povedal ženám: Vy sa nebojte, lebo viem, že hľadáte Ježiša, toho ukrižovaného! Niet Ho tu, lebo vstal, ako povedal; poďte, vidte miesto, kde ležal (Matúš 28, 1 - 6).

Vidíš? Taký je Boh! Čoho sa dotkne, začne skutočne žiť. Chce sa dotknúť tvojho srdca a rozlámať v ňom okovy strachu, smútku, smrti a zobudiť nádej viery opierajúcej sa o vzkriesenie Syna Božieho. Apoštol túto pravdu zaodial do nádherného vyznania: Kto nás odlúči od lásky Kristovej? Súzenie alebo úzkosť, prenasledovanie alebo hlad, nahota, nebezpečenstvo alebo meč? Lebo som presvedčený, že ani smrť, ani život, ani anjeli, ani kniežatstvá, ani prítomnosť, ani budúcnosť, ani mocnosti, ani vysokosť, ani hlbokosť, ani nijaké iné stvorenstvá nemôžu nás odlúčiť od lásky Božej, ktorá je v Kristovi Ježišovi, našom Pánovi (Rímskym 8; 35, 38 - 39).

Prajem Vám radostné veľkonočné sviatky a požehnané čítanie nového čísla Banskobystrického evanjelika.

Daniel Košťal

Poučenie a výstraha z Golgoty

Keď sa dívame na ľudí, čo stáli pod Pánovým krížom na Golgote, a dvoch lotrov, ktorí tam boli spolu s Ním ukrižovaní, zisťujeme, aké rôzne postoje tam k trpiacemu Kristovi zastávali. Jedni Jeho utrpenie schvaľovali, dokonca sa z neho tešili, iným bolo ľahostajné, čo sa s Ním deje, a zase iní so slzami v očiach sledovali Jeho zápas so smrťou. Táto rôznosť ľudských názorov

na Pána Ježiša existovala vo svete vždy. Už keď činil divy, jedni Ho zato oslavovali a druhí nenávideli. Dokonca ani tí dvaja lotri, čo boli spolu s Ním ukrižovaní, nezmyšľali o ňom rovnako. Jeden zastával voči Nemu kladné stanovisko, druhý záporné. Kto boli vlastne títo lotri?

Jeden starý mimobiblický text známy pod menom *Skutky Pilátove* hovorí, že ten kajúci

lotor sa volal Dismas, čo znamená „ťažko premožiteľný“, a ten druhý, čo sa Pánovi posmieval, bol Gistas, čo znamená „v úkryte číhajúci zlodej“. Už tieto mená naznačujú, akí to boli ľudia. Boli to pravdepodobne zákerní lupiči, ktorých dlho nemohli dolapiť. Týchto dvoch lotorých ukrižovali spolu s Pánom Ježišom. Židia a Pilát chceli takto posmešne ukázať, za koho Krista pokladajú. Nezbadali však, že takto len dali za pravdu prorockým slovám Izaiášovým: „... a počítaný bol s priestupníkmi“ (Iz 53, 12). Pre lotrov to bola však situácia, v ktorej museli vyjadriť svoje postoje k Pánu Ježišovi. A tu práve vidíme, ako dvaja ľudia, ktorí majú rovnaké životné osudy, zaujímajú voči Nemu odlišné postoje.

Gistas sa Mu posmieval: „Či nie si Ty Kristus? Zachráň seba i nás!“ Videl totiž, ako sa Mu mnohí, čo stáli pod krížom, rúhajú. Nuž rúhal sa Mu aj on! Nehľadel na to, že hodiny jeho života sú mu spočítané a že teda bolo by mu treba činiť pokánie. Ved' sa mal za čo kajať, ved' bol zločincom! Ale on aj v poslednej hodine hrešil. Stratil tak poslednú príležitosť na záchranu, a to príležitosť, akú má len málokto hriešnik. Visel na kríži vedľa Neho, ale on namiesto pokánia začal sa Mu rúhať.

Inak ale zmýšľal Dismas. On vo chvíli umierania robil to, čo má robiť každý rozumný človek. Činil pokánie a veril! Jemu bolo teda na úžitok, že zomieral na Golgote spolu s Božím Synom. On totiž z toho, čo sa dialo na Golgote, pochopil, kto Kristus je. Spoznal v ňom Spasiteľa sveta a teda i svoju záchranu. Kajal sa síce dosť neskoro, ale predsa nie až tak neskoro. Svoje pokánie prejavil v tom, že sa postavil na Kristovu stranu a začal Ho brániť proti útokom svojho

nešľachetného „kolegu“: Ani ty sa nebojíš Boha a si celkom tak odsúdený. A my spravodlivo, lebo dostávame zaslúžený trest za to, čo sme popáchali, ale Tento neurobil nič zlého. Dismas teda pochopil, že zomiera spravodlivo, tak ako si to zaslúžil, ale Kristus neumiera za seba! Keď sa človek takto začne dívať na seba, možno už o ňom povedať, že čini pokánie. V Dismasovom pokání je však ešte aj čosi iné, čo tiež pri pokání v

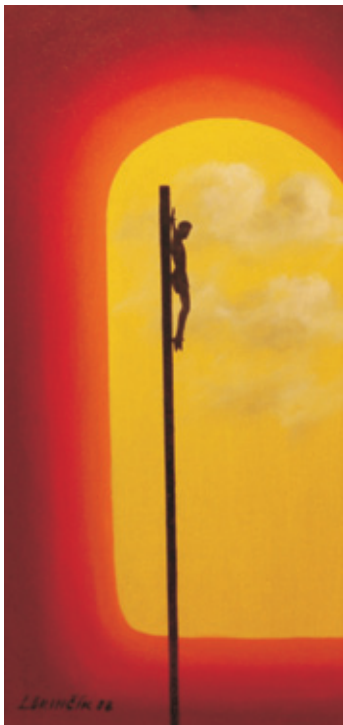
hodine smrti nesmie chýbať. Je to viera v Krista ako Spasiteľa. Keby kajúci Dismas nebol mal takúto vieru, nebol by prosil Pána: „Pane Ježiši, rozpomeň sa na mňa, keď prídeš do svojho kráľovstva.“ Je to prosba o odpustenie a spasenie. Už to nie je ten Dismas, ktorý kedysi zbíjal a vraždil, ale je to lotor, ktorý sa v hodine smrti spamätáva a úprimne kajá. A nerobí tak nadarmo! Pán Ježiš ho v poslednej chvíli života prijíma a uisťuje: „Dnes budeš so mnou v raji!“

Aké je to symbolické, že prvým človekom, ktorému slúžila Kristova smrť na spasenie, bol práve lotor, vrah a zločinec Dismas. Tým nám je jasne povedané, že niet takého úprimne kajúceho hriešnika, ktorému by Pán Ježiš neotvoril bránu do svojho raja, i keby to hoci bolo v poslednej minúte

jeho života.

Tí dvaja lotri rozlične na svojich krížoch zomierali. Jeden v zatvrdilosti srdca, druhý blahoslavene. Raz nastane chvíľa, keď budeme aj my všetci tento svet opúšťať. Prosme o dar Ducha Svätého, aby sme ho neopúšťali ako zatvrdilý Gistas, ale ako kajúci Dismas. Vtedy bude aj o nás platiť, že „blahoslovení sú mŕtvi, ktorí odtiaľ v Pánu umierajú“ (Zjav 14, 13).

ThMgr. Ján Beňuch

Quo vadis? (Kam kráčaš?)

... lebo na to ste boli povolani; pretože Kristus trpel za vás, dal vám príklad, aby ste nasledovali Jeho šľapaje. (1Pt 2, 21)

V roku 2007 vyšla v Evanjelizačnom stredisku knižka s názvom V Jeho šľapajach. Je o cirkevnom zbore, ako sa po istej udalosti na službách Božích rozhodol nasledovať Ježiša Krista. Vo všetkom, v každej situácii života sa pýtali, čo by v konkrétnej situácii urobil Ježiš? Nie je jednoduché žiť s takouto otázkou na perách, hoci ako kresťania by sme sa mali naozaj takto pýtať každý deň.

Pôstne obdobie má nám ponúkať aj takéto otázky. Pýtame sa samých seba. Kam kráčame, kam smeruje náš život. Zamýšľať sa, ako kráčame po ceste, ktorú nám ponúka sám Ježiš Kristus. Môžeme povedať, že nasledovať Ho, kráčať v Jeho šľapajach nie je nič jednoduché. Ako nasledovať Ježiša, ako žiť s Ním, v ňom? Často je to prinajmenšom také namáhavé, ako je ťažké porozumieť tomu, ako si On to nasledovanie predstavuje. Ak však chceme byť kresťanmi nielen podľa slov, ale aj v

každodennom živote, tak sa musíme snažiť čo najlepšie pochopiť, čo to od nás žiada. Pochopiť, čo znamená „nasledovať Ježiša“. Na to nám môže pomôcť Božie slovo na mnohých miestach. Keď sa zamyslíme nad sebou, možno prideme spolu na to, že naše životy nevyzerajú vždy tak, ako to od nás chce Boh. Možno prideme na to, že sme si vybrali dobrý spôsob života ak sa skutočne správame podľa Božích prikázaní. Možno spolu prideme na to, že je čo zmeniť, že nie sme svätí a že možno musíme zmeniť čosi na našom správaní, na našich životoch ak nechceme, aby nás Boh od seba odohnal preč.

Ako nasledovníci Krista sa môžeme pýtať osobne aj my otázkou ako cirkevný zbor v meste Richmonde: „Čo by urobil Ježiš na mojom mieste?“ Alebo aj spoločne ako cirkevný zbor. Nielen v pôste, niekoľko dní po Veľkej noci, ale každý deň v roku. Nech nám v tom Duch Svätý pomáha.

Tibor Molnár

Biblická na kolesách

Rozmach turizmu umožňuje uspokojiť rekreačný i poznávací záujem v zahraničí. Kresťania túžia navštíviť miesta, o ktorých čítajú v Biblii: krajinu narodenia i pôsobenia Pána Ježiša, ako aj zeme poznačené misiou apoštolov.

Ponuka „last minute“ na pobyt v Grécku poniže Tesaloník bola výhodná z hľadiska možnosti sledovať z autokaru scenériu precestovanej krajiny, ďalej užívať blahodarný účinok južného mora a jeden deň zúčastniť sa zájazdu organizovaného miestnou agentúrou. Vybrali sme si návštevu Atén. Miestny sprievodca nám podal pod Akropolou výklad o antickej kultúre Grécka. Na záver mi podal list na prečítanie počas spätočnej cesty. List bol kópiou časti 17. kapitoly Skutkov apoštolských

uvádzajúcej reč apoštola Pavla na Areopágu. Areopág je pahorok, skalný masív, kde rada popredných Aténčanov rozhodovala o dôležitých veciach spoločenského života a štátu. Tam súdili narušiteľov poriadku, zločincov a zabezpečovali úctu voči zákonom i ochranu náboženských úkonov. Apoštol Pavel po stretnutí so Židmi v synagóge a s inými v meste bol sprevádzaný na Areopág, aby tam počuli jeho rozprávanie o novom náboženstve založenom na vzkriesenom Kristovi. Pavel psychologicky podchytil túžbu po uspokojujúcom náboženskom poznaní účastníkov zhromaždenia a bez obťažných logických skokov šikovne previedol ich myslenie na kresťanskú rovinu, takže vskutku „niektorí uverili (Sk 17, 34). Hoci nedošlo k založeniu zboru

ako v Korinte, Filipise, Tesalonikách, neskôr sa však kresťanstvo ujalo aj v Aténach.

V súvislosti s Areopágom bola v autobuse spomenutá udalosť, ktorú zaznamenala história. Na Areopágu odsúdili na smrť Aischyla. Keď sa jeho brat Amyntas o tom dozvedel, bežal hore schodmi vytesanými do skaly a zadychčaný predstúpil pred sudcov. Bez slov im ukázal kýpeť ruky, o ktorú prišiel v boji za vlasť. Týmto dôkazom bolestnej obete dosiahol, že súd zrušil výrok o odsúdení jeho brata. Táto udalosť vytvára predstavu situácie na poslednom Božom súde, ako Pán Ježiš, náš Veľký Brat, ukazuje pred trónom nebeského Otca znamenia svojho utrpenia - rany, ktoré sa Mu dostali v boji za omilostenie hriešnikov.

Biblická polhodinka sa skončila vstupom do Termopýl, kde spartský vojvodca Leonidas r. 480 pred Kristom padol aj so spolubojovníkmi v počte 300 v boji proti perzským útočníkom, ktorých Spartania očakávali zo smeru mora. Grécky zradca ich však priviedol z

opačného smeru. Na mieste tragédie sa v priesmyku nachádza pomník s nápisom: „Pútniče, zvestuj Lacedejmónskym (Spartanom), že my tu mŕtvi ležíme, ako zákony kázali nám!“

Uvedené udalosti sú nadmieru dojímavé. Vyzývajú nás na obetavosť do krajnosti, na lásku i vernosť svojeti - vlasti, rodu, rodine, cirkvi, domu Božiemu, priateľstvu, bratsko-sesterskému spoločenstvu, všetkému, čo nám Pán Boh dal na uskutočnenie Jeho vôle, a tak na dosiahnutie cieľa najvyššieho, večného kráľovstva nebeského. Pahorok Areopág svedčí o tom, ako môže brat bratovi pomôcť k záchrane. Pahorok Golgoty potvrdzuje Ježišov výrok: *Nikto nemôže väčšmi milovať, ako keď život položí za svojich priateľov* (J 15; 1, 3). Pôstne obdobie a Veľká noc opäť približujú pravdu: *Kristus za všetkých umrel, aby tí, čo žijú, nežili viac sebe, ale Tomu, kto bol za nich umrel a z mŕtvych vstal* (2K 5, 15).

Mgr. Milan Hargaš

Z histórie Cirkevného zboru ECAV Banská Bystrica po roku 1918

Vznikom Česko-Slovenskej republiky vyhlásenej v Prahe 28. októbra 1918, ku ktorej sa o dva dni neskôr pripojilo Slovensko a Slováci prijatím *Martinskej deklarácie*, sa v dejinách nášho národa i v histórii ECAV na Slovensku začala písať osobitná, radostnejšia kapitola. Na historickom dokumente *Deklarácia slovenského národa*, prijato 2. Slovenskou národnou radou v Turčianskom Svätom Martine 30. októbra 1918 figurujú aj podpisy 21 slovenských kňazov, z čoho bolo 14 evanjelických. V zápatí evanjelici v novej ČSR prejavili záujem o rozchod s uhorskou ECAV, ako aj snahu jestvovať, pracovať ako samostatná cirkev, a to už 4. novembra 1918 na stretnutí popredných cirkevných predstaviteľov v Liptovskom Sv. Mikuláši. Liturgickým jazykom ostala tradičná bibličina (podobne i obidva spevníky), hovorovým a rokovacím jazykom (vrátane kázni, spravidla i modlitieb) bola slovenčina.

Nariadením č. 875 o dočasných ustanoveniach pre ECAV na Slovensku, podpísaným ministrom pre správu Slovenska Vavrom Šrobárom dňa 30. 1. 1919, získala cirkev právo samosprávy, autonómie, akú mala v Uhorsku. Došlo k vymenovaniu 26 členov Generálnej rady pre správu evanjelickej a. v. cirkvi s dvoma predsedami, ktorými sa stali Jur Janoška a Miloš Ivanka. V rámci novej cirkevnej organizácie sa na Slovensku vytvorili 2 dištrikty, 17 seniorátov, 310 zborov, v ktorých sa v tom čase nachádzalo 369 643 členov ECAV. Túto štruktúru potvrdila 1. synoda v januári 1921 v Trenčianskych Tepliciach, na ktorej bola schválená prvá cirkevná ústava, ako zákon bola schválená 10. 5. 1922 vládou ČSR. Následne boli 22. 10. 1922 v Liptovskom Sv. Mikuláši zvolení dvaja biskupi: Jur Janoška ako biskup Východného dištriktu i generálny biskup (do r. 1930) a Samuel Zoch ako biskup Západného

dištriktu. Biskupi aj v ďalších rokoch spravidla sídlili naďalej vo farnostiach, kde boli predtým farármi. V rokoch 1930 - 1953 funkciu gen. biskupa vykonával Vladimír Pavel Čobrda. Počnúc prvými rokmi novej ČSR, aktivitu ECAV na Slovensku sprevádzali vznik a pestrá činnosť početných cirkevných spolkov v radoch dospelých i mládeže.

Zbor ECAV v Banskej Bystrici v čase zrodu 1. ČSR v roku 1918 tvorilo vyše 6 000 duší, z čoho o niečo viac ako polovica žila vo filiách. Prvé roky a najmä niekoľko prvých mesiacov celkovej činnosti zboru vtlačala výraznú pečat' zložitost' politicko-spoločenských pomerov v meste i okolí. V dôsledku sedemdesiatročného tlaku maďarizácie tak vo verejno-spoločenskom, školskom, ale aj v náboženskom živote, osobitne na pôde mesta všeobecne považovaného za *baštu maďarizácie*, dominoval maďarský jazyk, pričom najmä slovenčina, ale aj nemčina stáli na periférii spoločenského styku. Táto skutočnosť mala bezprostredný vplyv i na chod života v cirkevnom zbore, v ktorom slovenskosť udržiavali hlavne obyvatelia jednotlivých filií. Nielen evanjelické gymnázium či evanjelické ľudové školy v okruhu banskobystrického a radvanského zboru ECAV, ale aj významná kultúrno-spoločenská organizácia Evanjelický spolok (od r. 1892 v budove na ul. Horná 21) stáli výhradne v službách maďarizácie. Prechod na nové podmienky po októbri 1918 bol preto mimoriadne zložitý, najmä keď výučbu v slovenskom jazyku odmietla aj časť profesorov a učiteľov, a to aj na pôde evanjelických škôl. V júni 1919 situáciu navyše skomplikovalo ťaženie maďarských bolševických *červených gárd*, ktoré sa pri svojom okupačnom postupe na území Slovenska dostali, po obsadení mesta Zvolena, až po Badín a Veľkú Lúku. Bežný, pokojný chod života sa v Banskej Bystrici i v okolí tak mohol obnoviť až po vytlačení týchto *neželaných hostí* príslušníkmi československého vojska a misijných talianskych jednotiek v priebehu júla 1919.

Vedenie zboru nebolo údajne príliš pripravené na zmeny, ktoré nastali po vyhlásení

ČSR. Napriek tomu sa zboroví farári Gerhard Sztehló (v zbore pôsobil v r. 1897 - 1933) a Ľudovít Hajdu (1910 - 1937) bez vážnejších problémov v krátkom čase prispôbili novým podmienkam. Aj keď (podľa pamätníkov) spisovnú slovenčinu nie príliš ovládali, bohoslužby a všetky cirkevné obrady i úkony viedli po slovensky, striedavo i po maďarsky a po nemecky. Obidvaja zboroví farári si pritom statočne vykonávali bohatú pastoračnú prácu, o ktorú v šesťtisícovom zbore nebola núdza, okrem bohoslužieb v dvoch až troch jazykoch išlo o desiatky krstov, sobášov, pohrebov, prípravu konfirmandov, výučbu náboženstva na stredných školách a pod. Ku koncu 20. rokov im vypomáhal ako kaplán aj Juraj Strelec. Dlhý čas tu pôsobil ako zborový kantor Viliam Figuš-Bystrý, a to až do r. 1922, keď vstúpil do štátnych služieb ako profesor učiteľského ústavu (zriadeného v prenajatej budove zrušeného evanjelického gymnázia).

Na evanjelizačnej či vnútro misijnej činnosti v rámci zboru sa významnou mierou podieľali obetaví jednotlivci z radov stredoškolských profesorov, napr. dlhoročný trpiteľ za národné čítanie, prof. evanjelického gymnázia Ján Kmeť ako 1. poprevratový zborový dozorca, štedrý sponzor pre ev. školy. Podobne tiež napr. katechét Pavol Styk, a to najmä v rámci vznikajúcich spolkov a združení. V starej, pôvodnej budove sa obnovuje činnosť **Evanjelického spolku** s novou obsahovou náplňou a poslaním. V r. 1936 mal spolok už 253 riadnych a 44 podporujúcich členov. Pod patronátom spolku začína pracovať miestna odbočka organizácie **Slovenská evanjelická jednota**, onedlho tiež **Združenie evanjelickej mládeže** a pri ňom tiež detská organizácia **Nedeľná škola**. Na ďalšiu aktívnu činnosť spolkov, hlavne mládežníckych, mala vplyv i skutočnosť, že prvý z každoročných zjazdov mládeže ECAV sa konal v dňoch 14. - 15. augusta 1922 v Banskej Bystrici. Na 2. deň po jeho skončení, 16. - 17. augusta na pôde banskobystrického zboru prebiehala Všeobecná pastorálna konferencia. Ďalší zjazd evanjelickej

mládeže prebiehal v B. Bystrici v roku 1931 a do tretice potom zvlášť pamätný v júli 1939.

Od polovice 20. rokov vyvíjala mimoriadne aktívnu činnosť v zbere i na celoslovenskej úrovni **Jednota evanjelických žien**. Podstatný podiel na tom mali známe ženské osobnosti ako Terézia Vansová, Júlia Senešová, Oľga Styková. R. 1936 mala JEŽ 90 členiek. Zbor ECAV v B. Bystrici sa tak vďaka aktivite členov i predstaviteľov dostával do pozornosti z čoraz širšieho aspektu. V roku 1925 k tomu prispelo aj zvolenie zborového kazateľa Ľudovíta Hajdu za seniora Zvolenského seniorátu. V tomto roku zbor poctil svojou prítomnosťou aj prezident republiky Tomáš G. Masaryk, ktorý si pri návšteve mesta s veľkou pozornosťou a záujmom prezrel zborový chrám i cintorín.

V čase veľkej svetovej hospodárskej krízy začiatkom tridsiatych rokov prechádzal nemalou vnútornou krízou a ťažkosťami aj Zbor ECAV v Banskej Bystrici. Vyvrcholilo to v októbri 1932, keď sa po 36 rokoch vzdal funkcie zborového farára i predsedu Evanjelického spolku G. Stehlo. Vynorili sa ťažkosti okolo voľby zborového farára. Prevažná časť zboru si žiadala obsadiť toto miesto obľúbeným kaplánom **Dr. Jurajom Strelcom**, rodákom z blízkeho Malachova. Pre medzery v znalosti maďarského jazyka nespĺňal zásadu konkurzu, podľa ktorej zborový farár má aktívne ovládať všetky tri jazyky v zbere zaužívané. (V zbere, hlavne v meste bolo v tom čase asi 90 rodín, ktoré sa hlásili k maďarskej národnosti.) Tak ostávalo toto farárske miesto dva roky neobsadené. Aj v súvislosti s tým hrozilo rozštiepenie zboru na dva celky, na mestskú a vidiecku časť, pritom prevažujúci počet aktívnych členov zboru tvorili obyvatelia filii, ktorí boli za zrušenie zásady trojjazyčnosti pri voľbe zborového farára. Nakoniec sa za podstatného prispenia cirkevnej vrchnosti podarilo preklenúť aj tento problém. Dňa 13. 10. 1935 bol veľkou väčšinou hlasov zvolený kandidát, ktorý najviac vyhovoval požiadavkám obidvoch skupín, **Dr. Ján Bakoss**. K jeho slávnostnej inštalácii došlo 25. 2. 1936. Kázeň v slovenskom jazyku na nej

predniesla známa osobnosť, vtedajší brezniansky farár **Martin Rázus** (a v maďarskom jazyku J. Seneš, farár v Radvani).

S nástupom J. Bakossa do funkcie banskobystrického zborového farára bol spojený rozmach všestrannej aktivity miestneho zboru ECAV. Okrem toho na jeho pôde prebehol rad aktivít celoslovenského významu. Napr. pri príležitosti otvorenia štúdia Čsl. rozhlasu v Banskej Bystrici dňa 24. mája 1936 odznela z banskobystrického chrámu pre poslucháčov na celom Slovensku kázeň biskupa ZD Samuela Š. Osuského. V auguste 1936 sa uskutočnilo v priestoroch Zboru ECAV v B. Bystrici Valné zhromaždenie a súčasne Konferencia Spolku evanjelických profesorov, učiteľov a katechétov. Súčasne došlo k založeniu Jednoty K. Kuzmányho, ktorá združovala hlavne študujúcu evanjelickú mládež. V rámci osláv na počesť 300. výročia vzniku spevníka *Citara sanctorum* sa dňa 13. septembra 1936 stretlo na banskobystrickom Hlavnom námestí (dnes Námestie SNP) do 10 000 účastníkov.

Rok 1936 bol poznamenaný aj viacerými ušľachtilými akciami v prospech cirkevného zboru a jeho členov. Uskutočnila sa napr. generálna oprava chrámového organu (v hodnote 62 000 Kč), oprava chrámu (v hodnote do 49 000 Kč), Opatrovne chudobných a postihnutých osôb (do výšky 32 000 Kč).

Koncom roku 1936 sa nečakane vynoril nový problém. Zbor opustil dlhoročný zborový kazateľ Ľ. Hajdu, a tak počas jedného roka ostal na kňazskom poste Ján Bakoš sám. Až o rok neskôr 15. decembra 1937 zaujal kňazskú stanicu Juraj Holčík, ktorý bol do funkcie 2. zborového farára inštalovaný 1. mája 1938. Jeho príchod znamenal ďalšiu výraznú posilu zboru, a to práve v čase, keď sa v dôsledku zložitých politicko-spoločenských pomerov, stávala zvlášť potrebnou. (*Pokračovanie v ďalšom čísle.*)

Prof. PhDr. Pavol Martuliak, Csc.

Anjelovi cirkevného zboru laodikejského napíš: Toto hovorí Amen, Verný a pravý svedok, Počiatok Božieho stvorenia: poznám tvoje skutky, že nie si ani studený, ani horúci. Kiež by si bol studený alebo horúci! Takto, že si vlažný, ani horúci, ani studený, vyplujem ťa z úst. Keď hovoríš: som bohatý, zbohatol som, nič nepotrebujem, a nevieš, že si biedny, aj úbohý, aj chudobný, aj slepý, aj nahý, radím ti: kúp si odo mňa ohňom prepáleného zlata, aby si zbohatol, biele rúcho, aby si sa odel, aby sa neukazovala hanba tvojej nahoty, a (kúp si) kolýriovej masťi pomazať si oči, aby si videl. Ja všetkých, ktorýchkoľvek milujem, vychovávam a trestám. Rozhorli sa teda a kajaj sa! Ajhľa, stojím pri dverách a klopem. Ak niekto počuje môj hlas a otvorí dvere, vojdem k nemu a budem stolovať s ním a on so mnou. Kto zvíťazí, tomu umožním sedieť so mnou na mojom tróne, tak ako aj ja som zvíťazil a sedím so svojím Otcom na Jeho tróne. Kto má uši, nech počuje, čo Duch hovorí cirkevným zborom! (Zjavenie 3, 14 - 22)

Laodikea, najbohatšie mesto zo 7 miest v Ázii. Bola známa svojim bankovníctvom, spracovávaním vlny a lekárskou školou, ktorá vyrábala očné masť. Uctievaným bohom v Laodikei bol boh lekárstva - Asklepios (*Aesculap*).

Mesto malo problémy s dodávkou vody. Postrádalo vlastné prírodné zdroje vody. Istého času bol vybudovaný vodovod na prívod vody z horúcich prameňov Hierapolisu vzdialeného 10 km. Kým sa však voda doň dostala, nebola ani horúca, ani sviežo chladná - iba vlažná. Vlažná voda nie je príliš chutná. To bol zdroj ich zlosti, pretože vlažná voda bola taká protivná, že ju ľudia vyplúvali.

Laodikea bola pyšná na to, že je liečiteľským strediskom. Obyvatelia tohto mesta sa chválili svojim bohatstvom natoľko, že po ničivom zemetrasení, ktoré v roku 60 po Kristu postihlo ich mesto, odmietli ponúknutú pomoc z Rima. Vybudovali znova mesto vlastnými prostriedkami: *Sme bohatí, máme všetkého dosť, nič nepotrebujeme.*

Keď Kristus vo svetle svojho Slova skúmal laodikejský zbor, nenašiel nič, za čo by ho mohol pochváliť. Laodikejský zbor si však myslel, že je úžasný, uspokojoval sa sám so sebou, no Kristus ho videl inak. Laodikejčania nebrali Krista vážne. Nebrali slovo Božie vážne. Nebrali kríž vážne. Nebrali hriech vážne. Kresťanstvo bolo pre nich iba svätou záľubou! Kultúrnou vložkou spoločenského života.

Nie si ani studený, ani horúci. Kiežby si bol studený alebo horúci. Takto, že si vlažný, ani horúci, ani studený, vyplujem ťa zo svojich úst (15. verš).

Byť horúci alebo studený je kladné, žiaduce. Pán Ježiš zdôrazňuje, že iba vlažnosť mu je nepríjemná. T. z. ľahostajnosť, nevšímavosť, nepozornosť, nedbanlivosť atď. Zbor v Laodikei zvlažnel ako voda, ktorá pritekala do mesta.

V horúcej vode sa varí, perie, pije sa ako horúci čaj či káva. Studená voda a studené nápoje obcerstujú. Studené obklady znižujú teplotu a miernia zápaly.

Zbor v Laodikei nebol ani horúci, ani studený, ale vlažný. Kresťania neboli ani duchom vrúci, ani nepôsobili osviežujúco. Boli takí ako voda, čo ich každý deň rozčuľovala. Hľadali zlatú, strednú cestu, boli kresťanmi zo zvyku, ktorí sa v duchovnom živote uspokojili s málom, pretože inak mali všetko. Vo svojej sebaspokojnosti sa prispôbili okolitému svetu.

Tento stav vlažnosti je Pánovi nemilý, pretože tak sa mu nedá slúžiť. Pána Boha neuspokojujú zvyky v čírom formalizme kresťanstva. Svet nepotrebuje kresťanstvo, ale kresťanov, ktorí majú jasný postoj k Pánu Bohu a slúžia Mu.

Možno nás bude zaujímať, **ako sa začína u kresťana vlažnosť!** Väčšinou je nevinná, utajená. Ale raz sa ukáže, alebo ju prezradia naše činy. Pán Boh to vidí už dávno, preto hovorí: *Poznám tvoje skutky.* Kedysi vrúcne a osviežujúce kresťanstvo zvlažnie sebaspokojnosťou. Je to ako s horúcim a studeným prameňom: po dlhej ceste do údolia a po pomalom toku krajinou voda na začiatku horúca alebo

studená zvlažnie.

Kresťanovi začne stačiť to, čo má a čím sa stal. Biblia a modlitba už nemajú prvé miesto v jeho živote. Služby Božie, biblické hodiny, detská besiedka, vyučovanie náboženstva a konfirmačná príprava aj ďalšie duchovné aktivity sú záťažou. Oveľa dôležitejšie ako Pán Boh je pre rodinu, pre deti spoločenské podujatie, rodinná oslava, nedeľná siesta v prírode, chata, nákupy v „Európe“, športové vyžitie atď. Duchovné veci sa zanedbávajú, uzatvárajú sa kompromisy s materiálnymi a telesnými záujmami a hľadanie kráľovstva Božieho pre rodinu sa z prvého miesta presúva na druhé, tretie, štvrté. Hovorí nám to niečo, bratia a sestry?

Horúce jedlo, ak sa vezme z ohňa, zvlažnie, studený nápoj zvlažnie, keď ho necháme odstáť. Kto sa vzdiali od Pána Boha, zvlažnie. Pán Boh už nie je dnu v človeku, ale stojí za dverami.

Ako sa môže stav vlačnosti jednotlivca a zboru zmeniť? Možno si myslíme, že Laodikejčania nemali nijakú nádej, pretože boli Ježišovi neprijemní. Nie. On im dal novú možnosť a povedal: *Všetkých, ktorých milujem, napomínam, karhám a prisne vychovávam. Kajaj sa!* (19. verš). Ježiš, im dal šancu. Ich duchovná bieda spočívala v duchovnom sebaklame. Oni sa hodnotili celkom pozitívne, ale Pán Boh ich zhodnotil opačne. *V skutočnosti ste úbohí, polutovaniahodní, chudobní, slepí a nahí.* Ale aj napriek tomu Kristus chce pomôcť tým, ktorí sú oklamani vlastnou dôležitosťou a myslia si, že ich vzťah k Bohu je v poriadku. Hovorí im: *KAJAJ SA!* Ukrižuj sám seba a kajaj sa zo svojej pýchy a namyslenosti. Ježiš povedal: *Bezo mňa nemôžete nič činiť!* (Ján 15, 5). Mysleli ste si, že môžete niečo dosiahnuť nezávisle od Pána Boha? To je pýcha! Pavel povedal: *Viem, totiž, že vo mne, teda v mojom tele, neprebýva dobré* (R 7, 18). Mysleli ste si, že aspoň niečo vo vás je dobré? To je pýcha! *V Jeho očiach je všetka naša spravodlivosť ako poškvnené rúcho* (Iz 64, 5).

Kristus ukazuje vlačným, nepozorným, ľahostajným kresťanom novú cestu, a to aj u nás, v našom zbere, aj tebe, brat a sestra: *Ajhľa, stojím pri dverách a klopem. Kto by počul môj hlas a otvoril dvere, vojdem k nemu a spoločne budeme večerať.*

Je to ťažké uveriť? Ježiš je vonku, za dverami tvojho srdca a klope, aby si ho vpustil dovnútra. Je to pozvanie do spoločenstva s Ním, ku pokániu, zmene životného postoja, do života večného. Amen

Správa za rok 2008

Ak chceme hovoriť o roku 2008, pokojne môžeme povedať, že to bol rok bohatý. Bohatý na zmeny, na aktivity, na práce, ale i očakávania.

Prvá polovica roka bola obtiažna v tom zmysle, že sme s napätím čakali na opakované potvrdenie právoplatnosti voľby zborového dozorca Ing. Vladimíra Zemana dištriktuálnym súdom. Žaloba a neustále odvolávanie 17 členov proti jeho voľbe padli do zabudnutia.

Cirkevný zbor zasiahla aj smutná správa o úmrtí dlhoročného banskobystrického farára ThDr. Jána Dubínyho.

Rozhodujúce a nutné pre zbor sa ukázali aj časté zasadnutia presbyterstva, konventy, ako aj personálne zmeny na farskom úrade či výmena správcu majetku.

Vyvíjali sme nemalé úsilie aj pri oslovovaní a tvorbe evidencie členov zboru, v ktorej chceme usilovne s vašou pomocou pokračovať, oslovovať neprihlásených členov a využívajúcich služby cirkevného zboru. Zaznamenali sme nárast oproti roku 2007 o 316 členov.

Veľkú zainteresovanosť, ochotu a vašu láskavosť sme pocítili aj pri príprave inštalácie zborových farárov a úvodu do funkcie zborového dozorca.

Časté brigády umožnili, že sme sa vzájomne mohli lepšie spoznávať a utužovať spoločenstvo.

Cirkevný zbor na čele s bratom dozorcem Ing. V. Zemanom a jeho manželkou Mgr. E. Zemanovou (riaditeľkou CZD Kanaán) sa s nadšením pustil do náročnej rekonštrukcie budovy na Lazovnej 23, bývalého evanjelického starobinca. Tento dom sociálnych služieb chce tu byť pre tých, ktorí potrebujú starostlivosť iných, a to je zmyslom kresťanskej služby bližnému. Toto poslanie ušľachtilého cieľa má naplňovať predovšetkým cirkevný zbor. Ani bez vášho pricinenia a finančnej štedrosti, bratia a sestry, by sme nenaplnili toto predsavzatie. Podarilo sa nám využiť aj priestory farského bytu a ubytovať 12

študentiek.

Významnou udalosťou a posilnením v duchovnej službe bol aj príchod nového zborového kaplána Tibora Molnára. Nemôžeme inak, iba s apoštolom Pavlom vyznať: *Dobrorečte stále za všetko Bohu a Otcovi v mene nášho Pána Ježiša Krista* (Efezským 5, 20).

Aj v duchovnom živote zboru sme zaznamenali bohatosť, pestrosť a rôznorodosť. Zvlášť sa tešíme mládežníckej kapele, mládežníckym službám Božím, ich príležitostným vystúpeniam, ako aj detskému spevokolu, spevokolu V.F.Bystrého, ktoré obohacujú služby Božie o nové rozmery a sú prameňom obcerstvenia vysmádnutej duši. Pravidelné stretávanie Simeon klubu so zaujímavými hosťami sa veľmi dobre ujalo a prinášalo našim milým dôchodcom duchovné povzbudenie, ktoré veľmi radi navštevujú. Nemohli sme zabudnúť ani na našich najmenších, keďže sú budúcnosťou cirkevného zboru, ktorým sme v spolupráci s vnútromisijným výborom a dorastencami pripravili okrem biblického tábora 3 veľké stretnutia: Lentilkovú párty, Deň detí v záhrade a Jablkovú párty. Pozrime sa teda bližšie na život nášho zboru.

Hlavné služby Božie

Služby Božie počas roka 2008 spetrovali aj pozvaní príležitostní kazatelia slova Božieho: Jozef Grexa, Ján Beňuch, Zuzana Kolárovská, Anna Adamovičová, Ján Beňuch, Ján Kecer, senior Peter Ján Soták, biskup Milan Krivda, Anna Polcková, Dana Petrillová, ako aj Slavomír Slávik (EVS), diakonisa M. L. Rieger v Senici a na Krivánskej či Anna Jakušová (pohreb ThDr. Dubínyho). Pravidelne slúžili domáci kňazi Ján Dubíny, Slávka Košťalová, Daniel Košťal a Tibor Molnár. V chráme Božom sa konali dvakrát dopoludnia o 8:35 a o 10:00, a to 98-krát a navštevovalo ich v priemere 230 členov. Na Štedrý deň bola rekordná účasť vyše 1 100 bratov a sestier. Služby Božie obohacovali vystúpenia detského spevokolu, spevokolu V. F. Bystrého, mládežníckej kapely Crossroad. Pravidlom na službách Božích sa stalo čítanie starozmluvného textu. Budeme veľmi radi, ak sa do čítania zapojíte viacerí aj z vlastnej iniciatívy, ako ste na to vyzývaní aj z oznamov. Texty kázní boli volené na základe prípravky pre kňazov Služba slova, ale aj voľne.

I tu chceme pripomenúť Božie slovo: *Neopúšťajte svoje zhromaždenia, ako niektorí majú vo zvyku, ale napomínajte sa, a to tým viac, čím viac vidíme, že sa približuje ten deň* (Židom 10, 25).

V roku 2008 zo zdravotných dôvodov kantorovanie ukončila sestra Haviarová, ktorej ďakujeme za dlhoročnú službu pri sprevádzaní služieb Božích, sobášov a pohrebov. Svoju odmenu má u Pána a u nás úprimné poďakovanie.

Nešporné služby Božie v nedeli

Vo filiálkach Senica, Nemce, DOS Krivánska, Podlavice a Riečka sa pravidelne striedali popoludňajšie služby Božie, a to 54-krát s priemernou účasťou 29 bratov a sestier. Dva- až trikrát v roku bola prisluhovaná Večera Pánova. Počet komunikantov 173. Z toho mužov 12. Služby Božie vykonávali J. Dubíny, D. Košťal, S. Košťalová, T. Molnár. V Nemciach vypomáhala aj ses. teologička J. Belláková v rámci predpísanej študentskej teologickej praxe. Sestry a bratia na tieto služby Božie s radosťou prichádzajú a sú žiadané. *Hovorte medzi sebou v žalmoch, hymnách a duchovných piesňach, spievajte a plesajte Pánovi srdcom* (Efezským 5, 19).

Služby Božie v domovoch dôchodcov na Hornej a Jilemnického ulici

Služiť na týchto miestach je pre slabosť tela, sluchu, vysoký vek a menšiu flexibilitu našich simeonov trochu náročnejšie, ale ich túžba počuť Božie slovo, spievať evanjelické piesne prekonávala slabosť tela a mohli tak zažívať spoločenstvo a radosť zo vzájomnej prítomnosti každú nedeľu: 49-krát s priemernou účasťou 13 bratov a sestier. Božie slovo tu zvestovali J. Dubíny, D. Košťal, S. Košťalová, T. Molnár. Vypomáhali sestry teologičky: L. Luptáková, J. Belláková, brat farár Jozef Grexa a sestra farárka A. Valentová.

Služby Božie v Rooseveltovej nemocnici

Každú nedeľu prichádzalo na služby Božie načerpať posilnenie pre dušu i telo priemerne 7 pacientov (51-krát) do ekumenickej kaplnky, kde zvestovali Božie slovo J. Dubíny, D. Košťal, S.

Košťalová, T. Molnár. Vypomáhali sestry teologičky: L. Luptáková, J. Belláková, brat farár Jozef Grexa a sestra farárka A. Valentová.

Modlitebný týždeň

Aliančný modlitebný týždeň sa konal začiatkom januára v spolupráci s inými cirkvami Evanjelickej aliancie. V poradí už tretí rok sme sa schádzali na rôznych miestach v Banskej Bystrici a modlili sme sa za naše mesto a život v ňom. V našom cirkevnom zbore sa stali tradíciou piatky, kde sa stretlo približne 23 bratov a sestier. ... *neprestajte sa modliť!* (1 Tesalonicickým 5, 17).

SVIATOSTI

Krst svätý

V dnešnej dobe prichádzajú požiadať o krst dieťaťka aj takí rodičia, ktorí sami nie sú pokrstení, confirmovaní, ani sobášení. Niektorí sa zľaknú prípravy, ktorá tomu predchádza, a viac sa neukážu. Niektorí sa do nej zapoja, nechajú sa sami pokrstiť, zosobašit' a až potom dieťaťko, ale k bohoslužobnému životu si nenajúdu cestu. Veľkým prínosom boli aj krsty počas služieb Božích, keď sa všetci prítomní mohli svojimi modlitbami pripojiť za pokrstených. Pokrstených bolo 14 chlapcov, 7 dievčat a 11 dospelých po vieroučnej príprave. *A tí, čo ochotne prijali jeho slová, dali sa pokrstiť...* (Skutky 2, 41).

Večera Pánova

Bola prisluhovaná poväčšine v rámci služieb Božích jedenkrát mesačne okrem pôstu, adventu, confirmácie a Kajúcej nedele. Na filiálkach 2- až 3-krát v roku. Oproti roku 2007 sme zaznamenali nárast komunikantov o 436. Pri Večeri Pánovej by bolo dobré spomenut' a upozorňovať naďalej členov zboru, aby pristupovali k oltáru a stolu Pánovmu dôstojnejšie, po poradí a nie vo veľkých skupinách, ktoré bránia plynulému prichádzaniu a odchádzaniu od stola Pánovho. *Kto je moje telo a pije moju krv, zostáva vo mne a ja v ňom* (Ján 6, 56).

KONFIRMÁCIA

Predchádzala jej dvojročná príprava v piatky popoludní. Confirmovaní boli 4 chlapci, 9 dievčat, ktorých pripravoval p. farár J. Dubíny. Skupinu katechuménov viedol brat farár D. Košťal. Niektorí confirmandi sa zapojili aj do dorastu. Katechuméni ho majú ako súčasť confirmačného vyučovania, aby tak zažili spoločenstvo mladých Timoteov, ktoré inde nemajú možnosť zažiť. Aj tu sú potrebné vaše modlitby, aby ich nezlákal svet, ale zotrvali v dobrom učení a Božích pravdách.

Dôležitá príprava sa venovala dospelým confirmantom. Confirmovaní boli 10 dospelí. Ku vyznaniu viery ich pripravovali S. Košťalová, D. Košťal a ku koncu roka aj br. kaplán T. Molnár. ... *ale ja som prosil za teba, aby tvoja viera nezanikla. A ty časom, až sa obrátiš, utvrdzuj svojich bratov* (Lukáš 22, 32).

BOHOSLUŽOBNÉ VÝKONY

Sobáše

Radostnými udalosťami boli aj sobáše, zvlášť pre manželské páry a rodiny. Pri nahlasovaní sobášov sa zisťovalo, či budúci manželia sú krstení a confirmovaní. V prípade, že nespĺňali tieto požiadavky, bola im ponúknutá možnosť nechať sa po príprave pokrstiť a confirmovať. Sme radi, že to našlo odozvu. Sobášených bolo 12 párov, z toho 5 čisto evanjelických a 7 miešaných.

Pohreby

Tak ako narodenie i smrť patrí k životu. Aj v uplynulom roku sa bytostne dotýkala mnohých rodín. Do večnosti sme vypravdili 23 žien, 43 mužov a 1 dieťa. *Lebo sme presvedčení, že ani smrť... nás nemôže odlúčiť od lásky Božej, ktorá je v Kristovi Ježišovi, našom Pánovi* (Rímskym 8, 38 - 39). Všetky pohreby sú spojené so smútkom rodiny a úprimnou sústrasťou prítomných, avšak ešte väčší smútok vyvoláva fakt, že mnohí naši bratia a sestry si nerádca priniesť na pohreb funebrál. Je to svedectvo o biednom evanjelicko-kresťanskom povedomí. Vás, ktorí sa prichádzate rozlúčiť, preto vyzývame, aby ste

nosili na pohreby funebrál a zapájali sa do pohrebného bohoslužobného obradu.

BIBLICKÁ A VNÚTROMISIJNÁ PRÁCA

Dorast/Teamotej klub (spracoval: L. Balážovič)

Teamotej klub je spoločenstvo mladých ľudí (od 12 rokov), ktorí veria, že treba najskôr hľadať Božie kráľovstvo a o ostatné sa postará Pán. Teamotej klub by malo byť miesto, kde sa mladí ľudia budú cítiť dobre, kde môžu skúmať Božie slovo, zúčastňovať sa na modlitbách a slobodne diskutovať na tie najrôznejšie témy zo života. V duchu tejto vízie boli pripravované aj všetky aktivity v roku 2008, ktoré možno rozdeliť na pravidelné a špeciálne stretnutia. Teamotej klub navštevuje v priemere 20 dorastencov.

Pravidelné stretnutia Teamotej klubu

Pravidelné stretnutia Teamotej klubu sa konali každý piatok o 16:15 h v modlitebni cirkevného zboru. Hlavnou náplňou boli rôzne hry, štúdium Božieho slova (témy sú uvedené v prílohe – tabuľka 1) a modlitby. V mesiacoch január až jún sa konalo 24 pravidelných stretnutí Teamotej klubu a 16 stretnutí v mesiacoch september až december. Na všetky stretnutia boli pripravené pozvánky, ktoré boli rozosielané v elektronickej forme, prípadne v papierovej forme distribuované po školách v B. Bystrici a tiež každý týždeň zverejňované na internetovej stránke Teamotej klubu (<http://ecavbb.sk/teamotej>).

Špeciálne stretnutia Teamotej klubu

Medzi plánované špeciálne stretnutia Teamotej klubu možno zaradiť:

- 2-krát Teamotej klub so špeciálnym hosťom (marec, máj);
- 6-krát filmový Teamotej klub (január-jún);
- 2-krát filmový Teamotej klub (september, december);
- 3-krát veľký Teamotej klub (apríl, september, december) – pozvaná aj mládež zo seniorátu, scénka, súťaž, koncert kapely *Crossroad*;
- viacdňové výlety:
 - 1-krát jarné prázdniny (Podkonice);
 - 2-krát letné prázdniny (Králiky, Tisovec).

Kapela *Crossroad*

Kapela *Crossroad* vznikla v novembri 2007. Jej cieľom je piesňami vyjadriť vďaka nášmu Pánovi za to, čo pre nás urobil. Kapela chápe svoju službu v dvoch oblastiach: 1. viesť (nielen) mladých ľudí nášho zboru k chvále Boha, 2. priniesť soľ zeme a svetlo sveta aj mimo domovského zboru. Kapela počas roka cvičila pravidelne každú sobotu a nedeľu (s výnimkou letných prázdnin). Okrem toho prebehli aj nasledovné sústredenia:

- 3-krát celotýždenné sústredenie (júl, august, december),
- 1-krát 2dňové sústredenie (október – Vartovka).

Kapela poslúžila piesňami na nasledujúcich podujatiach:

- 16. 03. 2008 Služby Božie,
- 25. 04. 2008 Veľký Teamotej klub,
- 07. 06. 2008 Deň detí,
- 18. 9. 2008 Veľký Teamotej klub – otvorenie, 20. 9. 2008 Služby Božie,
- 5. 10. 2008 Poďakovanie za dary zeme (vystúpenie v kostole), 19. 10. 2008 Jablková párty,
- 9. 11. 2008 Mládežnícke služby Božie,
- 14. 12. 2008 vystúpenie s detským spevokolíkom, 19. 12. 2008 Veľký Teamotej klub, 24. 12. 2008 Vystúpenie (štedrý večer).

Vysokoškolská mládež

V meste študentov sa už tretí rok stretáva každú stredu o 20:00 h v internáte na Tajovského ulici aj vysokoškolská mládež. Prichádzajú študenti z celého Slovenska zo svojich zborových aktívnych mládeží, aby sa aj uprostred týždňa mohli zastaviť, načerpať Božie slovo, posilniť sa modlitbami a piesňami. Niekoľkokrát boli premietané aj filmy s duchovným dôrazom a prislúžená Večera Pánova. Počas celého roka na ňu prichádzalo priemerne 7 študentov, konala sa 29-krát. Vysokoškolskej mládeži sa venovali zboroví farári, niekedy aj samotní študenti a od októbra bol poverený touto činnosťou brat kaplán T. Molnár. ...*a aby konali dobré, boli bohatí na dobré skutky, štedrí, zdieľni, a tak si zhromažďovali dobrý základ do budúcnosti a dosiahli skutočný život* (1 Tim 6, 18 – 19).

Biblické hodiny pre dospelých

Systematické štúdium Božieho slova nenachádza veľkú odozvu u členov cirkevného zboru. Biblické hodiny sa konali v prvej polovici kalendárneho roka 12-krát a priemerná účasť –3. I tu by sme mali mať na mysli slová apoštola Pavla Efezským 4, 15: ... *aby sme, verní pravde, v láske rástli v každom ohľade v Toho, ktorý je Hlava, v Krista*. Budeme sa však snažiť o to, aby sa biblické hodiny stali pravidelnou súčasťou duchovného života cirkevného zboru.

Simeon klub

Našiel odozvu u našej staršej generácie, ktorá sa počas roka stretla 8-krát na popoludňajšom pondelňajšom Simeon klube, ktorý radi navštevuje približne 17 bratov a sestier. Mali si možnosť vypočuť rôzne témy od rôznych pozvaných hostí a zapojiť sa do diskusie. Pozvania prijali hostia a so svojimi témami sa podelili: brat farár Jozef Grexa z Ľubietovej, brat farár Ján Beňuch z Banskej Bystrice, sestra farárka Anna Adamovičová z Modry, brat farár Ján Hroboň z Martina a Miloš Kovačka, Milan Hudec z Banskej Bystrice, brat farár Andrej Hajduk zo Sliacha, Ľubica Rybárska z L. Mikuláša (Múzeum M. Rázusa) a Zuzana Beňuchová. *Okrasou mládencov je ich sila, ozdobou starcov ich šediný* (Príslovia 20, 29). *Pred šedinami povstaň, uctí si osobu starca a svojho Boha sa boj; ja som Hospodin* (3Mojišova 19, 32).

Modlitebné spoločenstvo v Nemciach

Bolo aktívne aj minulý rok. Schádzalo sa každý utorok o 17:30 h v domácnosti v počte 12 bratov a sestier. Pán Boh si spomedzi nich pozval do večnosti aj jednu jej pravidelnú účastníčku. Pri výklade Božieho slova im pomáha čítanie na každý deň Tesná brána. Vzájomne sa potešujú príhovornými modlitbami a piesňami z Evanjelického spevníka. *A tak, moji milovaní, ako ste vždy boli poslušní, nielen v mojej prítomnosti, ale ešte viac teraz v mojej neprítomnosti, s bázňou a s chvením konajte svoje spasenie* (Filipským 2, 12).

Spevokol V. F. Bystrého pri CZECAV Banská Bystrica (Spracoval Tomáš Škraban)

Stretával sa jedenkrát do týždňa – v stredu o 17. hodine. Spevokol má 26 členov, z ktorých väčšina presiahla vek 60 rokov, takže spevokol by veľmi rád privítal i mladšiu posilu, keďže s telom starne i hlas. Ale i napriek tomu oceňujem snahu všetkých členov, ich húževnatosť, trpezlivosť a ochotu pravidelne sa zistiť, pracovať a svojou činnosťou naplňať to, načo spevokol vznikol – svojím spevom chváliť, oslavovať a ďakovať trojedinému Pánu Bohu.

Vystúpenia: 20. 1. 2008 Zvolenská Slatina (Ev. spevník 656/1,2,4; Es ist ein Ros entsprungen, Daj Boh šťastia tejto zemi); 21. 3. 2008 chrám Boží BB (Čo si učinil); 23. 3. 2008 CHBBB Veľká noc (Slávnostný chorál, Vstal z mŕtvych); 3. 5. 2008 Zvolen, misijná konferencia (Poď a vzdaj vďaku; Jesu, meine Freude; Vstal z mŕtvych); 14. 6. 2008 Inštalácia zborových farárov a úvod zborového dozorca (Christus factus est, Poď a vzdaj vďaku); 5. 10. 2008 Poďakovanie za úrodu (Slávže Hospodina, Parce, Domine); 18. 10. 2008 Radvanské veršobranie – Radvaň (Slávže Hospodina); 19. 10. 2008 Radvanské veršobranie CHBBB, Polcková (Parce, Domine); 26. 10. 2008 Rázus (Daj, Bože, pokoja); 26. 10. 2008 Stretnutie spevokolov Zvolenského seniorátu, Očová (Slávže Hospodina; Parce, Domine; Zachovaj nás v svojom slove; Poď a vzdaj vďaku); 31. 10. 2008 Reformácia (Zachovaj nás v svojom slove); 7. 12. 2008 Absolventský koncert Tomáša Škraban – 80. narodeniny M. Ráfusa (Es iste in Ros; O Jesulein süß; Slávže Hospodina; Parce, Domine; In dulci Jubile); 21. 12. 2008 (O, príď, Emanuel); 24. 12. 2008 Štedrý večer (Es ist ein Ros entsprungen, O Jesulein süß).

Detský spevokol (Spracoval Tomáš Škraban)

Vznikol len pred niečo viac ako 2 rokmi a schádzajú sa naň deti vo veku od 6 do 14 rokov jedenkrát do týždňa, a to v piatok o 16. hodine. Pri počte 12 členov musím konštatovať, že je to v takom veľkom cirkevnom zbore, ako je Banskobystrický cirkevný zbor, veľmi málo. Domnievam sa, že situácia je spôsobená i tým, že v predchádzajúcej etape sa nevenovala dostatočná pozornosť deťom. Dnes je však situácia iná, a tak pekne dúfajme a prosíme Pána Boha, aby sa nám podarilo pritiahnúť záujem i mladej generácie o spev a hudbu a rozšíriť detský spevokol nielen v počte, ale najmä o tých, ktorí majú záujem o krásnu, ale i dôležitú súčasť luteránskej tradície, akou je spev.

Detský spevokol vystupoval v chráme: Veľká noc, 1. nedeľa po Veľkej noci – keď slúžila s. f. Anna Adamovičová z Modry – 30. 3. 2008; 2. po Veľkej noci – keď slúžila s. f. Zuzana Kolárovská – 6. apríla 2008; Inštalácia zborových farárov a úvod zborového dozorcú; Radvanské veršobranie v BB chráme – slúžila s. f. Anna Polcková; Poďakovanie za úrodu; 3. adventná nedeľa spolu s mládežníckou kapelou.

VÝCHOVNÁ PRÁCA

Detská besiedka

Každú nedeľu počas druhých služieb Božích prichádzalo k oltáru a požehnaníu približne 5 detí, ktoré potom so svojou vedúcou Jankou Sokolovou odchádzali na detskú besiedku do zborového domu. Sestra Janka Sokolová a Zuzka Barnová chodili na školenia detskej besiedky, ktoré organizuje pre laických pracovníkov a cirkevné zbory Detská misia. Na detskej besiedke sa preberali témy z Knihy zázrakov, ktoré vydala Detská misia, David a témy novozmluvné. Nemôžeme sa uspokojiť s počtom 5 detí, pretože vaše deti a vnúčatá chýbajú pri požehnaní v chráme a na vyučovaní detskej besiedky. Keď ich nenaučíme chodiť do chrámu ako deti, nemôžeme sa čudovať, že nebudú chcieť ísť neskôr, keď ich budete volať. Vyučovať pomáhali aj L. Luptáková, Z. Barnová, L. Balážovič, A. Valentová.

Okrem nedeľnej besiedky pripravili 3 veľké stretnutia pre deti s vyšším počtom: Lentilkovú párty, Deň detí v záhrade a Jablkovú párty s pomocou vnútromisijného výboru a mládežníckej kapely. Sestra J. Sokolová, Z. Barnová, A. Valentová, L. Balážovič pomáhali aj pri príprave a realizácii detského indiánskeho tábora na Králikoch v chate Borinka, na ktorom sa zúčastnilo 33 detí. *Ježiš však riekol: Nechajte deti a nebráňte im prichádzať ku mne; lebo takýchto je kráľovstvo nebeské* (Matúš 19, 14).

Vyučovanie evanjelického náboženstva

Od septembra sa s Božou pomocou podarilo rozbehnúť vyučovanie náboženstva na 3 ďalších základných školách. Po prvýkrát v histórii po roku 1989 sa vyučuje na 3 stredných školách. Tešíme sa z toho, ale na počte žiakov to nie je vidieť. Naša snaha sa nestretla s takou odozvou, akú sme očakávali a robili pre ňu maximum. Na 13 základných školách vyučovanie náboženstva navštevuje 136 žiakov. Na troch stredných školách navštevuje náboženstvo 10 študentov. Preto vyzývame rodičov a starých rodičov, aby nezanedbávali ani túto výchovu a prihlásili svoje deti na vyučovanie náboženstva.

V roku 2008 sa vyučovalo na týchto základných školách: Tr. SNP 20, ZŠ SSV Skuteckého ul., Sitnianska ul., Tatranská ul., Magurská ul. – Fantázia, Bakossova ul., Moskovská ul., Gaštanová ul., Spojová ul., Okružná ul., Dumbierska ul., Selce; na týchto stredných školách: Gymnázium M. Kováča, Gymnázium A. Sládkoviča, Gymnázium J. G. Tajovského. Ev. náboženstvo vyučovali: M. Durajová, A. Valentová, E. Leštáková, D. Košťál, S. Košťálová, T. Molnár, L. Luptáková, J. Mazúchová. Vyučuje sa podľa osnov. Pracovné listy pre základné školy vypracúva S. Košťálová; obrázky pre 2. stupeň kreslí J. Mazúchová.

Nezatajme ich pred synmi, rozpovieme ich budúcemu pokoleniu, Hospodinove slávne skutky, Jeho silu, aj divy, ktoré urobil: Aby vedelo o tom i budúce pokolenie; synovia, čo sa narodí, nech rozpovedia svojim synom, aby v Bohu skladali svoju nádej, na skutky Božie nezabúdali, ale zachovávali Jeho prikázania... (Zalm 78, 4 – 7).

ČINNOSŤ PRESBYTERSTVA

Presbyterstvo riešilo hospodárske a duchovné otázky života cirkevného zboru. Zasadalo 9-krát v pravidelnom termíne vo štvrtky o 17:00 h. Účasť na zasadnutiach je dobrá.

EVANJEICKÁ TLAČ

Banskobystrický evanjelik

Bratia a sestry radi prispievajú svojimi úvahami a obohacujú tak širokú banskobystrickú verejnosť. Vďaka vám sa dostáva aj do domácností tam, kde ľudia pre svoju bezvládnosť nie sú aktívni a nemôžu prísť do spoločenstva, a tak prostredníctvom časopisu majú možnosť zostať v diani a kontakte s cirkevným zborom. Vyšiel 4-krát v roku v minimálnom počte 500 kusov.

Bulletin

Vychádza minimálne jedenkrát v mesiaci a informuje o diani a aktivitách v cirkevnom zbore.

Evanjelický posol

Cirkevný zbor odoberá aj Evanjelický posol, ktorý je možné si zakúpiť v chráme.

Webová stránka www.ecavbb.sk

V septembri dostala nový šat. Jej správcami sú: Miroslav Zlevský a Ľuboš Balážovič. Priniesla užitočnú službu v dnešnej multimediálnej dobe.

PERSONÁLNE ZMENY

Nastali ukončením pracovného pomeru p. farára J. Dubínyho. Dozorcom CZ sa stal Ing. V. Zeman. Poďakovali sme sa sestre D. Matulovej a E. Oravcovej za dlhoročnú prácu v kancelárii. Nastúpil nový správca majetku JUDr. Daniel Janšo, účtovníctvo CZ prevzala účtovná firma 3 MT Consulting. Prijali sme novú pokladničku Mgr. Janu Mazúchovú. Riaditeľkou CZD Kanaán sa stala ses. Mgr. Elena Zemanová.

KANAÁN (Spracovala E. Zemanová)

Rekonštrukcia budovy po výmene dodávateľa pokračuje s predpokladom ukončenia do konca februára 2009. Prasknutý múr je spevnený ďalším múrom (postaveným ešte v minulosti) vo vnútri, čo zmenší jednu z izieb a táto bude len pre 1 osobu. Tým sa kapacita Kanaánu zmení na 20 lôžok. Rekonštrukcia je výrazne obmedzovaná tým, že ide o pamiatkovo chránený objekt a niektoré úpravy nám obmedzujú alebo nariaďujú pracovníci pamiatkového úradu, čo aj zvyšuje náklady na rekonštrukciu. Je dosť náročné zosúladiť požiadavky Regionálneho úradu verejného zdravotníctva (RUVZ) a Krajského pamiatkového úradu. Rokujeme s predchádzajúcim dodávateľom, čo je mimoriadne komplikované. Je zakúpený a dovezený nábytok na zariadenie tak, aby spĺňal kritériá predpísané zákonom. Zakúpená je práčka, sušička, televízor aj vybavenie kuchynky. Strava do Kanaánu sa bude dovážať, predbežne máme uzavretú dohodu s firmou Lapin. Po skolaudovaní a zariadení objektu je potrebné požiadať o registráciu Kanaánu ako poskytovateľa sociálnych služieb na VÚC. Na registráciu je potrebný súhlas z RUVZ a vypracovať prevádzkový poriadok, správy o priestorových podmienkach, zriaďovacie listiny konkrétnych sociálnych služieb (budeme poskytovať služby v Domove sociálnych služieb pre telesne postihnutých a špeciálnom zariadení pre ľudí s poruchami psychiky, ktorí nevyžadujú ústavnú starostlivosť).

Ďalej treba predložiť údaje o personálnom zabezpečení s konkrétnymi menami ľudí, ktorí tam budú pracovať, a ich pracovné náplne. Preto sme urobili výberové konanie, ktorého sa zúčastnilo asi 40 opatrovateľov a opatrovateliek. Vybratých máme predbežne 6. Vedúcou opatrovateliek bude naša administratívna pracovníčka z FÚ, ktorá sa na túto úlohu pripravuje už rok. Sociálna pracovníčka je členka CZ Radvaň a t. č. pracuje v Rakúsku ako opatrovateľka. Jedna z opatrovateliek je z nášho CZ – sestrička na dôchodku, jedna evanjelička z CZ Ľubietová. Účtovníctvo nám bude robiť členka nášho CZ p. Remencová

Kanaán už pred registráciou musí mať vypracovaný aj domový poriadok, pracovný poriadok a tzv. cash flow čiže vypočítané predpokladané náklady na prevádzku na jeden rok (vrátane miezd zamestnancov, výdavkov na prevádzku, na stravu klientov – spolu asi 20 položiek). Spolupracujeme s

bratislavskou poradenskou spoločnosťou TABITA, ktorá nám služby na základe dobrých evanjelických a osobných vzťahov poskytuje bezplatne.

Toto je len najdôležitejšia časť úkonov potrebných pre registráciu Kanaánu na VÚC. Po zaregistrovaní, čo by po splnení podmienok stanovených zákonom malo prejsť bez väčších problémov, požiadame VUC, aby s nami podpísalo dohodu o spolupráci, t. j. aby si VUC od nás objednávala poskytovanie služieb. Do platnosti totiž od tohto roku vstúpil nový zákon o sociálnej starostlivosti (č. 448/2008 Z. z.), ktorý nahradil zákon č. 198/1995. V poskytovaní sociálnych služieb nastali výrazné zmeny. Občan si sám nemôže vybrať zariadenie, do ktorého pôjde, resp. môže si vybrať, ale ak so zariadením, ktoré si občan vybral, nemá VUC uzavretú zmluvu, nebude občan dostávať finančný príspevok, na ktorý má nárok. Preto je pre nás dôležité túto dohodu uzatvoriť. Chystáme sa aj na alternatívu, že sa nám to nepodarí a vtedy si naši klienti budú musieť všetku starostlivosť platiť sami. Takáto starostlivosť vrátane stravovania, kúrenia, ošetrovania, teplej vody, vývozu smetí a pod. stojí priemerne 16 000 Sk mesačne.

Zatiaľ máme záväzne prihlásených 7 klientov, ktorí sú ochotní byť aj samoplatcami a dali nám aj záväznú prihlášku a 10 000,- Sk na „poistenie si miesta v Kanaáne“. Na Slovensku je mnoho takýchto zariadení a nový zákon je pre ne veľmi diskriminačný, preto sa očakáva jeho novela, ale musíme sa prispôbiť situácii a zákon rešpektovať v podobe, v akej je.

Pre vašu informáciu: Ak sa chcete dostať do DSS, musíte si dať najskôr žiadosť o posúdenie zdravotného stavu svojmu obvodnému lekárovi. Na základe tohto posúdenia si dáte žiadosť na VUC (alebo na mestský úrad, alebo obec, ak do domova dôchodcov, tie sa už ale volajú „zariadenia pre seniorov“) na posúdenie oprávnenosti prijímať sociálnu službu. To posudzuje posudkový lekár VUC a sociálny pracovník. Na základe ich posúdenia sa vydá rozhodnutie, či ste, alebo nie ste oprávnení prijímať sociálnu službu. Na základe tohto rozhodnutia si potom podáte žiadosť o poskytnutie sociálnej služby. A tu VUC rozhodne podľa nového zákona, do ktorého zariadenia vás prideli. Prednostne vám musí poskytnúť „štátne“ zariadenie, až potom súkromné, a teda Kanaán. Tofko len na ilustráciu časti nového zákona.

Pravidelne sa stretávame s pracovníkmi sociálneho oddelenia VÚC aj mesta, zúčastňujeme sa stretnutí určených pre pracovníkov sociálnych zariadení. Pracujeme na získavaní klientov, navštevujeme budúcich klientov v domácom prostredí. Zatiaľ prejavilo záujem asi 40 možných klientov, resp. ich rodinných príslušníkov.

Správna rada sa pravidelne stretáva na svojich zasadnutiach a jej členovia spolupracujú pri riešení úloh v súvislosti s konštituovaním Kanaánu. K dnešnému dňu je na účte viac ako 16 596,959 € (500 000,- Sk).

MIMORIADNE PRÍLEŽITOSTI V CIRKEVNOM ZBORE v roku 2008

□ Aliančný modlitebný týždeň, Svetový deň modlitieb, Jarný dorastový biblický tábor v Podkoniciach, Veľký Teamotej klub, Veľkonočný organový koncert Tomáša Škrabana, Lentilková páty, Konfirmácia, Deň matiek, Deň detí v záhrade, Presbyterská brigáda, Upratovanie kostola pred inštaláciou, Inštalácia zborových farárov a úvod zborového dozorcú, Detský indiánsky biblický tábor Králiky (Borinka), Dorastový biblický tábor, Berlínsky chrámový koncert – Ester, Koncert Ev. cirkevného zboru v Mahtomedi (Minnesota, USA), Brigády v priestoroch farskej budovy a zborového domu, Privítanie zborového kaplána Tibora Molnára, Začiatok školského roku, Posviacka zrekonštruovanej senickej zvonice, Jablková brigáda vo farskej záhrade, Radvanské veršobranie v chráme, Rázusove spomienkové dni, Jablková páty, Mládežnícke služby Božie, Absolventský koncert Tomáša Škrabana, Benefičný reformačný koncert, Gospelový koncert, Veľký vianočný dorast, Spevokol Hron a Miška Cobejová

Plánované aktivity na rok 2009

(vyhradzujeme si právo na zmenu termínov a aktivít)

Január: Aliančný modlitebný týždeň (12. 1. 2009 – 18. 1. 2009)

Február: Výročný konvent (5. 2. 2009), Klobúková páty pre deti (28. 2. 2009)

Marec: Jarný dorastový tábor (2. – 6. 3. 2009, Hrochoť), Svetový deň modlitieb – prvý marcový piatok 6. 3. 2009 – Fončorda, Modrý kostolík, Seniorálny konvent (28. 3. 2009, Žiar nad Hronom)

Apríl: Veľká noc (9. – 13. 4. 2009) – detský spevokol, spevokol V. F. Bystrého, Crossroad – Križovatka, Seniorálne stretnutie mládeže

Máj: Deň matiek, Deň otcov - deň rodiny, Posviacka CZD Kanaán, Seniorálny deň (10. 5. 2009)

Jún: Deň detí v záhrade, Seniorálna športová olympiáda (21. 6. 2009), Záver školského roka

Júl: Branč (5. 7. 2009), Rozhlasové služby Božie (26. júla 2008, týždeň dopredu nahrávka), Detský tábor (27. 7. – 31. 7. 2009)

August: Dorastový tábor (10. 8. – 14. 8. 2009), Opekačka (deti s rodičmi)

September: začiatok školského roka, Seniorálne stretnutie žien

Október: Poďakovanie za úrody, Seniorálne stretnutie spevokolov (11. 10. 2009), Pamiatka Reformácie

December: Mikulášsky večierok pre deti, Vianoce - detský spevokol, spevokol V. F. Bystrého, Crossroad – Križovatka, Silvester v zborovom dome pre všetky vekové kategórie

ZÁVER

PodĎakovanie

Všetkým, ktorí sa pričínili o fungovanie cirkevného zboru v roku 2008, patrí poďakovanie. Kantorom Beloslavovi Riečanovi, Petrovi Cabrákovi, Tomášovi Škrabanovi, ktorý okrem služieb Božích sprevádzal na pohreboch a sobášoch, za dirigentskú službu spevokolu V. F. Bystrého, detského spevokolu. Vedúcemu dorastu Ľubošovi Balážovičovi, vedúcej detskej besiedky Janke Sokolovej, pracovníkom na farskom úrade, sestre kostolníčke, bratovi dozorcovi, presbyterstvu, brigádnikom, všetkým, ktorí akýmkoľvek spôsobom poslúžili. Bez dobrej spolupráce a porozumenia by táto služba bola bez radosti a Božieho požehnania. *Posluchujte si ako dobrí šafári rozličnej milosti Božej, každý tým duchovným darom, ktorý prijal (1 Peter 4, 10).*

Žijeme (iba) z odkazu a dedičstva po našich predkoch? alebo

Finančná a hospodárska kríza – strašidlo, výhovorka, výzva?

Ak hovoríme ... o našej viditeľnej ECAV na Slovensku ... máme úžasnú históriu – keď napriek stáročnému útlaku rôzneho druhu bola prirodzeným duchovným vodcom našej spoločnosti. Z odkazu našich predkov žijeme dodnes (EPST 7. 1. 2009, s. 9).

Áno, radi sa chválime historickými osobnosťami, ktoré mali významný vplyv na život nášho národa. Otázkou je, či z ich odkazu naozaj žijeme, alebo iba prežívame. To sa bezprostredne týka aj života nášho cirkevného zboru.

Banskobystrický CZ prechádza veľkými zmenami a účastníkom februárového výročného konventu asi potrvá nejaký čas, kým strávia informácie o nebyvalom počte služieb Božích, o rozsahu poskytovania duchovnej služby v nemocnici, v domovoch dôchodcov, o rozšírení vyučovania evanjelického náboženstva

do všetkých základných škôl a gymnázií, ktoré obsahovala správa o duchovnom živote CZ v roku 2008. V tomto ohľade je to doslova „kyslíkový šok“ – mnohí to s vďačnosťou prijímame, niektorým sa z toho možno ešte krúti hlava... Ak však hovoríme, že žijeme z duchovného odkazu našich predkov, mali by sme nové podmienky duchovného života v zbere lepšie využiť (vrátane návštevnosti biblických hodín).

Inou stránkou života CZ je jeho hospodárenie. Vo väčšine CZ tvoria cirkevné príspevky podstatnú časť príjmu (EPST, 14. 1. 2009, s. 8) – banskobystrický zbor do tejto väčšiny nepatrí, lebo podľa správy o hospodárení v roku 2008 prednesenej na výročnom konvente tvoril cirkevný príspevok iba necelých 7 % bežných príjmov. Napriek minuloročnej štedrosti cirkevníkov prevyšujúcej predchádzajúce roky

tvorili milodary a ofery spolu s cirkevným príspevkom iba necelých 20 % bežných príjmov. O banskobystrickom zbere sa hovorí ako o „bohatom“. Bola by to lepšia pravda, keby bol bohatý najmä vďaka našej štedrosti a nie vďaka štedrosti našich predkov, ktorí nám zanechali nazhromaždený majetok. Bola by to lepšia pravda, keby budovy poskytujúce príjem z prenájmu nepotrebovali po 50 rokoch nedostatočnej údržby väčšie opravy a rekonštrukcie. Lenže o týchto „prízemných“ veciach sa v zbere roky nehovorilo a možno aj z nedostatku týchto informácií nevieme objektívne zvážiť rozhodnutie o veľkosti cirkevného príspevku. Preto sa ani v presbyterstve, ani na konvente nerozmýšľala o jeho primeranom zvýšení, ale skôr o nejakých „zľavách“.

Je to príliš mnoho, ak ročný cirkevný príspevok štvorčlennej rodiny s jedným vysokoškólakom a jedným neploletým predstavuje spolu 23 eur? Ide o predpis minimálnej sumy a to nikomu nebráni dať oveľa viac. Niektorým sa však aj to zdá priveľa a pritom napríklad prehladajú, že ich rodina povinne prispieva na chod tzv. verejnoprávneho rozhlasu a televízie ročne viac ako dvojnásobne vyššou sumou – 55,7 eur. Iste, nie každá rodina to má ľahké, ale vo väčšine prípadov nie je problémom nedostatok finančných prostriedkov.

Na našu evanjelickú „ochotu“ prispievať na každodenné potreby cirkevného zboru si ťažkajú všetci, ktorí sa starajú o chod cirkvi. Brat biskup Mgr. Slavomír Sabol to vyjadril trpkými slovami:

„... povinná chrámová daň sa platila aj v Ježišovej dobe a platil ju aj Ježiš (Mt 17, 24-27) ... Ak máme problém s cirkevným príspevkom, potom je to problém nášho vzťahu lásky k cirkvi a k Bohu. Cirkevný príspevok je v mnohých našich zboroch nižší ako poplatok za psa... Nie je nám Božia ponuka spásy, konaná cez cirkev, hodná viac ako pes?“ (EPST, 14. 1. 2009, s. 4).

(Poznámka: Náš cirkevný príspevok je temer 5-krát menší ako daň za psa.)

Voľakedy bolo u väčšiny pravidelných návštevníkov služieb Božích zvykom dávať na ofery 10 alebo 20 korún. Lenže dvadsať korún malo v roku 1998 inú hodnotu – za posledných desať rokov stúpila napríklad cena elektrickej energie dvoj- až trojnásobne (v závislosti od

miesta a veľkosti odberu), podstatne stúpila cena plynu aj vody. Iba za decembrové vykurovanie kostola sme zaplatili temer 22 tisíc Sk (730 eur). Pri prechode na euro si nárast nákladov cirkevného zboru asi viacerí neuvedomili a vyzerá to tak, že pri „zaokrúhľovaní“ svojej ofery išli smerom dole (svedčí o tom prevaha mincí 50 centov). Pri doterajšej priemernej nedeľnej ofere niečo vyše 100 eur sa dá vyrátať, že iba na zimné vykurovanie kostola by sme sa museli skladať 7 až 8 mesiacov.

Zdá sa, že nás premáhajú obavy z hospodárskej krízy, možno strácame dôveru v Božiu pomoc a možno je nám zatažko sa uskromniť. Na zamyslenie aj na povzbudenie pri rozmyšľaní o našich možnostiach prispievania do spoločnej pokladnice skúsme predpokladať takýto pesimistický vývoj a predstavme si, že:

- pravidelný mesačný príjem by mala iba jedna štvrtina registrovaných členov CZ (433);
- ich priemerný pravidelný čistý mesačný príjem by bol iba 330 eur.

Ak by sa táto predpokladaná štvrtina členov CZ dokázala uskromniť a odvieďa by cirkevný príspevok vo výške biblického „desiatku“ (Piata kniha Mojžišova, 14. kap., 22 – 27; Malachiáš, 3. kap., 10; Evanjelium podľa Lukáša, 18. kap. 12; List Židom, 7. kap., 5), potom by to predstavovalo ročný prírastok do príjmu cirkevného zboru 171 468 eur, čiže 5 171 818 Sk!

Lenže my sme na tom s našimi reálnymi mesačnými príjmami určite oveľa lepšie a keby sme sa dokázali s našou štedrosťou priblížiť čo len k polovici biblického desiatku, potom by sme:

- neboli závislí od štátu a sami si užívali svojich kazateľov;
- okrem zveľaďovania svojho majetku dokázali poskytovať účinnú pomoc spolubratom a spolusestrám v prípadnej núdzi;
- prispievali na lepšie podmienky štúdia na našom evanjelickom gymnáziu;
- dokázali postarať sa o (nielen) našich nemocných a osamelých...

Keby, keby... Znie to ako sen? V našom meste existujú menšie kresťanské denominácie, ktoré bez pomoci štátu dokázali žiť v časoch „reálneho socializmu“ a ani teraz nie sú odkázané na štátnu pomoc. Z času na čas spomíname na našich predkov, ktorí vo svojej vernosti obetovali

zdravie i životy. Chválim sa ich príkladom pri slávnostných príležitostiach, ale v každodennom živote váhame, či dať na offeru 50 centov alebo 1 euro (pre úplnosť treba povedať, že v ofere sa nachádzajú aj 2-eurové mince a niekedy aj bankovky 5 eur).

Veľká väčšina z nás nežije v biede a nedostatku. Finančná a hospodárska kríza by pre

nás nemala byť ani strašidlom, ani výhovorkou, ale pre každého z nás by mala byť výzvou na vážne, pokorné zamyslenie – aká je naša vďačnosť za každodenné požehnanie, dary a koľko z toho dávame s láskou na prospech Božieho diela?

Ján Biba, kurátor

Sú hrozivejšie dôsledky ekonomickej či duchovnej krízy?

Je tu globálna hospodárska kríza. Počujeme každý deň z médií, z úst reportérov a politikov. Vnútorne sa jej bránime. Nechceme o nej počuť. Vyrušuje nás z nášho sebaistého pokoja a zabehaného spôsobu života. A možno ju pocítili už aj naše peňaženky. Zamestnávateľa väčších i menších firiem robia opatrenia, prepúšťajú zamestnancov. Len aby nemala katastrofálnejšie následky.

Možno by sme si mali i my položiť otázku, či hospodárska kríza tu nie je aj v dôsledku toho, že som sa príliš spriatelil so svetom, podal si ruku s jeho výhodami, priložil srdce k luxusu, konzumu a pohodliu až do takej miery, že som popritom zabudol na Boha. V dejinách ľudstva by to nebolo nič neobvyklé.

Aj starozmluvní proroci (Eliáš, Izaiáš, Jeremiáš, Jonáš a mnohí iní) vyrušovali ľudí z pokoja, z ich nesprávneho spôsobu života, bezbožnosti, náboženského formalizmu... A keď ľud nereagoval ani na opakujúce sa a naliehavé výzvy prorokov vrátiť sa k živému Bohu, prevzal iniciatívu Boh a karhajúce slová prorokov aj realizoval v spravodlivom a prísnom treste.

Ešte vždy horšia kríza ako ekonomická je kríza duchovná. V jej zajatí sa nachádza mnoho jednotlivcov a rodín. Duchovnou tmou krízy až na pár výnimiek je poznačená celá spoločnosť. Niekedy mi to pripadá, ako keby sme žili v ťažkých prorockých časoch, keď sa ľud odvrátil od Boha, odpadol od Neho a žil skazene. 1. V čase Izaiáša, keď sa Hospodinov súd prejavil v hmotnej biede (Iz 3, 1). Nevieme povedať, v akom rozsahu sa prejaví hmotná bieda dnešnej doby. 2. V čase, keď Jeremiáš bezbožnému ľudu hovoril, že oči

majú, a nevidia, uši majú, a nepočujú (Jer 5, 21). Mnohí sú slepi a hluchí na Božie výzvy, lebo to znamená niečo preto aj urobiť, niečo sa zriecť (starého hrišneho spôsobu života), niečo obetovať (svoj čas iným prioritám, hodnotám Božím), niečo aj prijať (nový život v svetle Hospodinovho usmernenia). 3. Akoby sme žili v čase Eliáša, keď Božie slovo bolo neznáme. Aj pre mnohé naše evanjelické rodiny je Božie slovo neznáme a pre pokušenie sveta dokonca málo atraktívne.

Pri ekonomickej kríze si nebudeme môcť dopriať niektoré veci, ale pri pretrvávajúcej a prehĺbujúcej sa duchovnej kríze ide o viac, o čo by sme mohli prísť. Následky duchovnej krízy sú hrozivejšie. Pri duchovnej kríze ide o vzdialenie sa Bohu, pretrhnutie kontaktu s Ním a následne o stratu večného života navždy. A čo je horšie? *Veď čo prospeje človeku, keby aj celý svet získal, ale samého seba by stratil, alebo by si uškodil?* (Lukáš 9, 25) *Veď čo osoží človeku, ak získa aj celý svet, ale utrpí škodu na svojej duši?* (Marek 8, 36)

Hospodárska, či hodnotová kríza, ktorá sa stala skutočnosťou, nech poslúži na prehodnotenie nášho vzťahu s Bohom, našich priorít, opätovné zblíženie s naším Spasiteľom a záchranu našej duše.

Potešiteľné je, že aj napriek kríze môžeme byť bohatí na dobré slová, motívy, lásku a povzbudenie.

Slávka Košťalová

Simeon Klub v našom cirkevnom zbere

Bratia a sestry, stretnutia seniorov nášho zboru v Simeon klube pokračujú aj v tomto roku. S potešením môžeme konštatovať, že účastníkov seniorov pribúda, a to preto, že sa na tomto stretnutí cítime ako v Božej rodine, dobre. Občerstvujeme sa Božím Slovom a prednáškou na zaujímavú tému, ale aj kávičkou, čajom, zákuskami, čo vždy niekto z lásky k blížnemu prinesie.

Posledné stretnutie sme mali 22. februára, keď mala hlavnú prednášku sestra presbyterka MUDr. Šajgalíková na tému: Psychika v starobe a čo s ňou. Pri debata sme slovo „staroba“ nahradili výrazmi „v pokročilom veku“, lebo tak to znie príjemnejšie.

Sestra MUDr. Šajgalíková hovorila o svojich skúsenostiach lekárky tela. Je dôležité súčasne liečiť aj dušu, lebo je to spolu prepojené a takto Bohom dané každému človeku.

Hovorili sme aj o našich skúsenostiach pri liečbe chorôb ako vysoký krvný tlak, cukrovka, stav psychiky a iné ochorenia. Spoločne sme našli aj liek vo forme správnej stravy a životného štýlu.

Aj podľa starogréckeho lekára Hipokrata je naša strava liekom a náš liek je našim pokrmom. To znamená liečenie stravou a bez liekov.

Dokázalo sa, že nám lieky často poškodzujú zdravie. Nemôžeme sa spoľahnúť

len na lieky, lieky častokrát neliečia, len predlžujú chorobu. Švajčiarsky lekár Gerson v roku 1986 napísal: „Žiadam ako lekár, aby liečenie stravou bolo základom všetkých liečebných úsilí.“ Najlepšia je surová strava plná enzýmov a vitamínov, ktoré potrebujú naše bunky, lebo ako sa hovorí, varená strava je mŕtva a zakysľuje náš organizmus. V pokročilom veku najlepšie pomáha surová strava, prechádzka na čerstvom vzduchu, cvičenie, veselá myseľ.

Podľa 1Petra 5, 7: *Na Neho uvalte*

všetky svoje starosti, lebo On sa o vás stará, teda netrápiť sa, nehnevať sa, odpúšťať, milovať seba a svojho blížneho, zbaviť sa depesií, lebo zlá nálada negatívne pôsobí na náš imunitný systém a prináša choroby. Zdravé je ovocie Ducha podľa Galaťanom 5, 22 23: Ale ovocie Ducha je: láska,

radosť, pokoj, zhovievavosť, nežnosť, dobrotivosť, vernosť, krotkosť, zdržanlivosť.

Bratia a sestry, skúsme zdravšie žiť. Posilňovať našu vieru v Božom Slove, lebo len tam je naša záchrana. Pozývam vás na najbližšie stretnutie v SIMEON KLUBE, ktoré bude ohlásené v oznamoch a napísané v Bulletinu.

Ján Balkovic

Hospodine, náš milý Otče!

Tohtoročné pôstne obdobie sme začali v našom chráme Božom piesňou Hospodine, náš milý Otče. Text tejto piesne nám pripomenul utrpenie, poníženie a bolestnú smrť nášho Spasiteľa Ježiša Krista na dreve golgotského kríža, ktorú dobrovoľne podstúpil za nás a za naše hriechy.

V tomto čase aktívnejšie siaham po mojich obľúbených knižkách – Tranosciu, Studnici vody živej, Pašiách, Biblii... Najmä v tých posledných hľadám odpovede na mnohé otázky. Nedokážem sa rozlúčiť s tými staručkými, napísanými v bibličtine, s niektorými i švabachom.

Spomenula som si na mesiac marec aj ako na Mesiac knihy. Knihy sú nazhromaždeným bohatstvom sveta, sú vhodným dedičstvom pokolení a národov. Naša generácia a generácia

našich detí vyrastala na knihách, získavala trvalú lásku k čítaniu. V jednom čísle Posla to výstižne napísala pani N. Baráthová: „Je to iskra, ktorá nikdy nezhasne.“ Kiež by nikdy nevyhasla iskra túžby po čítaní Božieho slova, ktorá je Slovom života a nevyčerateľným prameňom múdrosti.

Myslím i na nevidiaceho Hrebendu, ktorý šíril svetlo vzdelávania po dedinách, na našich bernoľákovcov, štúrovcov, Tajovského, Kukučina, Timravu, Hviezdoslava, Rúfusa a na plejádu ďalších. V súčasnosti sa knihy vytrácajú nielen z našich príbytkov, ale aj z našich srdíc. Nedovoľme, aby sa vytratil. Zapaľujme iskru vlastným príkladom. A siahajme najmä po knihe kníh Biblii.

M. Gáriková

Modlitebná reťaz

V piatok 6. marca 2009 sa kresťania viac ako 170 krajín sveta zišli na ekumenickej bohoslužbe Svetového dňa modlitieb, aby prosili za ženy z Papuy-Novej Guiney. Tento rok modlitby spolu s programom pripravili kresťanské ženy z tejto krajiny na tému: „V Kristovi sme mnohí jedno telo.“

Papua-Nová Guinea je jedna z najväčších ostrovných krajín sveta, ktorá leží severne od Austrálie, kde sa hovorí viac ako 800 jazykmi. Napriek tomu, že krajina je bohatá na vzácne nerastné zdroje, vládne v nej chudoba. Približne 96 % obyvateľstva tvoria kresťania.

V našom meste Svetový deň modlitieb tohto roku zorganizovali v rím.kat. Kostole sv. Gorazda

na Fončorde. Tohto požehnaného stretnutia sa zúčastnil aj náš cirkevný zbor. Spoločne sme sa modlili a prosili za rozličné dary, za úprimnú vzájomnú lásku, ktorá nás spojila tak, že sme boli aspoň na chvíľu „v Kristovi jedno telo“. Na znak spolupatričnosti a jednoty sme si podali ruky a spojení láskou v Pánovi Ježišovi Kristovi sme sa pomodlili modlitbu Pánovu.

Počas bohoslužby sa konala zbierka na zlepšenie ekonomickej situácie rodín v Papue-Novej Guinei. Vďaka Bohu sa vyzbieralo 302 eur, ktoré boli zaslané prostredníctvom nemeckého výboru SDM.

Mária Likavčanová

Predstavujeme presbyterov nášho cirkevného zboru

Byť presbyterom je náročná úloha. Nie je to len o dvoch či troch hodinách strávených na zasadnutí, ale aj o pomoci predsedníctvu cirkevného zboru (zborovému farárovi a dozorcovi), praktickej službe, prinášani návrhov na skvalitnenie duchovného a hospodárskeho života a samotnej realizácii rôznych uznesení z presbyterstva.

Sestra presbyterka Libuša Riečanová

1. Ako vnímate svoju úlohu v presbyterstve? Naplňa Vás táto úloha? Máte z nej radosť?

2. Šírite a tľmočíte niektoré dobré myšlienky, ktoré vyjdú zo zasadnutia presbyterstva pomedzi ľudí?

Ja by som spojila prvé dve otázky v jednu odpoveď. Svoju účasť v presbyterstve vnímam ako službu Bohu. Na druhej strane ako svoju povinnosť šíriť ďalej myšlienky a informácie, ktoré sú pre členov zboru. Tak konám nielen na službách Božích, ktoré máme vo filii jedenkrát mesačne, ale aj na sťaheniach, kde sa stretávame pri slove Božom pravidelne každý týždeň alebo pri náhodných stretnutiach s členmi zboru. Naplňa ma činnosť pre cirkevný zbor, pre blížnych a radosť mám, lebo radosť pochádza od Pána Boha.

3. Vidíte sa v úlohe pozorovateľa, rebela, kritika, aktívneho člena presbyterstva?

Nepatrila som nikdy k rebelom ani kritikom, pretože viem, že kritizovať je veľmi ľahko, ale omnoho ťažšie je priložiť ruku k dielu. Som povahy pokojnej, skôr rozvážnej, radšej si vypočujem názory iných a tie zvažujem, ako vychádzať s iniciatívou. Považujem sa za aktívneho člena, čo sa týka pomoci cirkevnému zboru, brigád, organizovania akcií, zájazdov a pod.

4. Čo naposledy povzbudilo Vašu vieru?

Moja viera je skôr založená na počutí slova Božom, ako na vlastnom čítaní Biblie – je to môj veľký nedostatok. Mojm zdrojom viery sú prevažne biblické hodiny, sťaheniach, ktoré ma povzbudzujú a na ktorých čerpám poznanie a silu slova Božieho.

5. Aký je Váš najobľúbenejší žalm alebo veršík z Biblie?

Aj keď ma oslovuje viac veršíkov, predsa nad nimi je Hymna lásky 1K 13, 1 – 13: *Teraz však zostáva viera, nádej, láska, to troje, ale najväčšia z nich je láska.* Táto kapitola mi je najmilšia asi preto, že aj mne Pán Boh naplnil srdce láskou, za čo mu veľmi ďakujem. Cítim vo svojom srdci veľa lásky a snažím sa ju rozdávať všetkým naokolo. Buď ako pozdrav, úsmev, slovo povzbudenia, záujmu, pomoci a pod.

6. Keďže sa nachádzame v období pôstu, aké zvyky pôstu uplatňujete vo Vašej rodine?

Keď som bola mladšia, tak v období pôstu pred Veľkou nocou boli tradičné zvyky – nie zábavy, nejeseť mäso a duševne sa sťahiť. V poslednom období pri čerpaní poznania z Biblie viem, že postiť sa môžeme a máme počas celého roka, keď máme rôzne potreby, problémy a starosti. Pôst môže mať rôzne formy, napr. podľa proroka Izaiáša (58, 9 – 10): *Ak odstrániš jarmo zo svojho streda, ukazovanie prstom, zlomyseľné reči, ak poskytneš hladnému, po čom sám túžiš, a nasytiš strápeného, potom zažiari tvoje svetlo v temnosti a tvoja tma bude ako poludňajší jas.* Alebo v Evanjeliu podľa Matúša (6, 18): *Aby nie ľudia videli, že sa postíš, ale tvoj Otec, ktorý je v*

skrytosti; a tvoj Otec, ktorý vidí v skrytosti, odplatí tebe. Teda v našej rodine nedodržiavame tradičné zvyky pôstu.

7. Čo špeciálne servírujete na veľkonočný stôl?

Ako sa meníme rokmi, meníme aj svoje spôsoby, myslenie, zvyky a hodnoty. A preto v

Brat presbyter Ing. Ján Pavlovkin, PhD.

1. Ako vnímate svoju úlohu v presbyterstve? Napláňa Vás táto úloha? Máte z nej radosť?

Narodil som sa v Krupine v roku 1955. Detstvo a roky povinnej školskej dochádzky som prežil v malej dedinke Sucháň. Po štúdiu na SPŠJ. Murgaša v Banskej Bystrici a EF SVŠT v Bratislave som začal pracovať

v ZVT v Banskej Bystrici. Od roku 1993 pracujem ako vysokoškolský učiteľ na Fakulte prírodných vied Univerzity Mateja Bela. Učím odborné predmety elektrotechnika, multimediálna technika, automatizácia a kybernetika. Vo svojej práci vysokoškolského učiteľa sa snažím uplatňovať moderné didaktické metódy a prostriedky v zmysle 32. žalmu, verša 8: *Vyučím Ťa a ukážem Ťi cestu, po ktorej máš kráčať, radiť Ťi chcem a moje oko bude bdieť nad Tebou.*

Ako presbyter banskobystrického evanjelického cirkevného zboru pracujem druhé volebné obdobie. V rámci svojich možností sa podieľam na práci v cirkevnom zbere, praktickej službe, prinášaní návrhov na skvalitnenie duchovného a hospodárskeho života a na samotnej realizácii rôznych uznesení z presbyterstva. Moje pracovné povinnosti mi nedovoľujú plniť si úlohu presbytera tak, ako by som chcel, pretože často, až tri dni v týždni som pracovne mimo Banskej Bystrice. Časté zasadnutia presbyterstva v roku

poslednom období dávam prednosť duševnému pokrmu pred telesným, pretože nie z chleba je človek živý, ale ako je napísané v Evanjeliu podľa Matúša (6, 31 – 33): *Nebudte teda usťarostení a nehovorte: Čo budeme jesť? alebo Čo budeme piť? Veď váš Otec nebeský vie, že to všetko potrebujete. Ale hľadajte najprv kráľovstvo Božie a Jeho spravodlivosť a všetko toto bude Vám pridané.*

2007 a 2008 ma zaťažovali, pretože rokovania neboli vždy efektívne, neustále sa vracalo k problémom, ktoré už boli prerokované a väčšine presbyterov úplne jasné.

2. Širíte a tľmočíte niektoré dobré myšlienky, ktoré vyjdú zo zasadnutia presbyterstva, pomedzi ľudí?

Všetky uznesenia, ktoré sú schválené na zasadnutiach presbyterstva sa snažím šíriť medzi členmi cirkevného zboru. Mrzí ma, že podmienky v spoločnosti prinútili aj cirkevný zbor skoro všetko zekonomizovať a tým aj väčšina uznesení je smerovaných do riešenia ekonomických problémov cirkevného zboru.

3. Vidíte sa v úlohe pozorovateľa, rebela, kritika, aktívneho člena presbyterstva?

Svoju úlohu v presbyterstve vidím v úlohe viac pozorovateľa ako aktívneho člena z dôvodu enormného pracovného zaťaženia.

4. Čo naposledy povzbudilo Vašu vieru?

Z počtu aktivít cirkevného zboru, ktoré povzbudzujú moju vieru, sú to najmä služby Božie. Žiaľ, mladá generácia, ktorá je budúcnosťou aj nášho cirkevného zboru, sa služieb Božích zúčastňuje v malom počte.

5. Aký je Váš najobľúbenejší žalm alebo veršik z Biblie?

Môj najobľúbenejší je 2. žalm: *Prečo sa búria národy a ľudia vymýšľajú daromnosti? Zoskupujú*

sa zemskí kráľi a kniežatá sa spolu radia proti Hospodinu a proti Jeho Pomazanému...

6. Keďže sa nachádzame v období pôstu, aké zvyky pôstu uplatňujete vo Vašej rodine?

Pôstne obdobie je zamerané na Veľkú noc. Pôst bol spočiatku prípravným časom na Veľkú noc, trval 40 hodín (začínal sa na Veľký piatok). V 3. storočí trval celý Svätý týždeň a Nicejský koncil v roku 325 zaviedol štyridsaťdenný pôst. Podľa tradície pôst spočíval v jedinom dennom pokrme, zdržiavaní sa mäsitých pokrmov, vína a iného alkoholu. V staroveku bol pôst dobrovoľný, až

stredovek zaviedol povinnosť postíť sa. Pôst v minulosti mal viesť aj k tomu, aby ľudia to, čo ušetrili, dali na dobročinné ciele. Pôst je bežnou súčasťou života kresťana, prvok, ktorý sa stále vracia v našom rytme života. Tak to bolo v prvotnej cirkvi. Prví kresťania sa postili v stredu a piatok; streda je deň, keď bol Ježiš zrazený, a piatok je dňom jeho umučenia a smrti. Počas pôstneho obdobia sa spoločne povzbudzujeme na ceste duchovného prehĺbenia a duchovného boja. Právý pôst v skrytosti bude bohato odmenený – sľubuje Ježiš v Mt 6, 18: *Aby nie ľudia videli, že sa postíš, ale tvoj Otec, ktorý je v skrytosti a tvoj Otec, ktorý je v skrytosti, odplatí tebe.* Dnes sa zanedbal spoločenský aspekt pôstu.

Sestra presbyterka Mgr. Elena Zemanová

1. Ako vnímate svoju úlohu v presbyterstve? Naplňa Vás táto úloha? Máte z nej radosť?

Svoju úlohu v presbyterstve vnímam ako službu cirkevnému zboru a niekedy z nej mávam aj radosť. Teším sa, že presbytermi sú ľudia ochotní veci v zbere meniť a pracovať pre zbor.

2. Šírite a tlmočíte niektoré dobré myšlienky, ktoré vyjdú zo zasadnutia presbyterstva pomedzi ľudí?

Snažím sa tlmočiť nielen dobré myšlienky z presbyterstva, ale hlavne dobrú zvesť o spasení. Volám návštevníkov farského úradu, s ktorými som teraz v dennom kontakte, do chrámu. Som presvedčená, že hospodárska kríza je v porovnaní s duchovnou krízou zanedbateľná a východisko z oboch nájdeme len v duchovnej obnove.

3. Vidíte sa v úlohe pozorovateľa, rebela, kritika, aktívneho člena presbyterstva?

Ako sa teraz na to pozerám, tak sa vidím ako pomerne aktívna, ale nechávam na posúdenie iným.

4. Čo naposledy povzbudilo Vašu vieru?

Náhodná návšteva evanjelického pastora z Nórska na biblickej hodine. Potešila ma jeho milá informácia o tom, že kým za socializmu museli do Číny a ZSSR Biblie pašovať pod hrozbami vysokých trestov, teraz sa mu pri ceste do Ruska dostala Biblia vyrobená v Číne. ☺ Týmto všetkým pozývam na biblické hodiny vo štvrtok.

5. Aký je Váš najobľúbenejší žalm alebo veršik z Biblie?

Tak svieť svetlo vaše pred ľuďmi, aby videli vaše dobré skutky a chválili vášho Otca, ktorý je v nebesiach – je mojim životným krédom, aj keď nie vždy sa mi darí naplniť ho.

6. Keďže sa nachádzame v období pôstu, aké zvyky pôstu uplatňujete vo Vašej rodine?

Nielen počas pôstu nútím svoju rodinu stravovať sa racionálne, takže žiaden špeciálny pôst. Akurát na záver fašiangov vždy napečiem šišky.

7. Čo špeciálne servírujete na veľkonočný stôl?

Veľká noc je pre mňa najúžasnejší sviatok. To, že sa dal Kristus za mňa pribiť na kríž, je také fascinujúce, že to, čo je na veľkonočnom stole, je pre mňa úplne podružné.

Brat presbyter a učiteľ PaedDr. Matej Žilák

1. Ako vnímate svoju úlohu v presbyterstve? Napĺňa Vás táto úloha? Máte z nej radosť?

Som nesmierne rád, že mi bola poskytnutá možnosť aj takýmto spôsobom spolupracovať a napomáhať riešiť aktuálne otázky, ktoré sa týkajú života v našom cirkevnom zbore. Byť členom takéhoto aktívneho presbyterstva, aké je v cirkevnom zbore v Banskej Bystrici, je veľká pocta, ale podotýkam, že aj náročná a zodpovedná úloha. Mnohí z bratov a sestier sa nesprávne nazdávajú, že naša práca spočíva len v hodinách strávených na zasadnutiach rôznych výborov a samotného presbyterstva. To však vonkoncom nie je pravda. Svoju rolu presbytera vidím predovšetkým na úrovni poskytovania pomoci, v práci s mládežou a vzťahu medzi cirkevným zborom a gymnáziom, ktoré aj vďaka cirkevnému zboru pôsobi v priestoroch, ktoré mu z histórie právom patria. Je mi však veľmi ľúto, že mnohé deti evanjelikov tohto cirkevného zboru, ktoré by mohli navštevovať evanjelické gymnázium, tak nerobia. Práve na tomto mieste, aj za pomoci mojej, sestier Valentovej, Ľuptákovej a iných bratov a sestier, ktorí sú aktívni vo svojich cirkevných zboroch, by sa im dostala pravá kresťanská výchova, ktorej sa im nedostáva v štátnych školách.

2. Šírite a tmočíte niektoré dobré myšlienky, ktoré vyjdú zo zasadnutia presbyterstva, pomedzi ľudí?

Určite áno. Na zasadnutiach presbyterstva nevznikajú dobré alebo zlé myšlienky. Sú to názory prevažne skúsených ľudí, ktorí majú obrovské množstvo skúseností, a považujem ich

názory za nanajvýš dôležité. S veľkou obľubou sa zapájam a sledujem rozhovory a objasňovania spomenutých dobrých myšlienok medzi farármi, dozorcami a členmi presbyterstva. Odovzdávať poznatky, informácie a rozhodnutia čo možno najväčšiemu počtu bratov a sestier patrí medzi moje prvoradé ciele a záujmy.

3. Čo naposledy povzbudilo Vašu vieru?

Moju vieru povzbudzuje čítanie Biblie a spievanie piesní z Evanjelického spevníka. Moju vieru povzbudzujú návštevy nedeľných služieb Božích, školských služieb Božích, ale aj iné aktivity, ktoré sa neuskutočňujú pod záštitou nášho cirkevného zboru.

4. Aký je Váš najobľúbenejší žalm alebo veršik z Biblie?

Mojím obľúbeným veršikom sa stal veršik z Matúšovho evanjelia (24, 12 – 13), ktorý sa mi vryl do pamäti pri konfirmácii. Tento verš mi vybral sám brat farár Dubíny a myslím, že vystihol vtedajší stav mojej viery. Od tých čias sa tak snažím riadiť vo svojom kresťanskom živote aj vďaka pomoci Božej.

5. Keďže sa nachádzame v období pôstu, aké zvyky pôstu uplatňujete vo Vašej rodine?

Sú to zvyky, ktoré som si odniesol ešte zo svojich detských čias strávených so starými rodičmi. Tí ma naučili odriekať si počas tohto obdobia viaceré bežné pôžitky a takýmto spôsobom mi chceli dopriať čas nad prehodením svojich hodnôt a započúvať sa do hlasu Boha, ktorý nosíme vo svojej duši.

6. Čo špeciálne servírujete na veľkonočný stôl?

V našej rodine sa stalo tradíciou servírovať na

veľkonočnom stole pečené jahňa. Predpokladám preto, že aj tento rok nebude chýbať na našom stole tento pokrm.

Klobúková párty

Poznáte príbeh o Pablove? Možno nie, ale naše deti áno. Je to mexický chlapec, ktorý každý deň predával klobúky. Bol to rovnaký chlapec, ako ktorýkoľvek iný. Veľmi rád si vymýšľal, no občas to boli aj veľmi nepekné klamstvá. Raz stretol misionára, ktorý bol na ceste po Mexiku a zvestoval evanjelium. Tento misionár pomohol chlapcovi nájsť správnu cestu a stať sa novým stvorením – Božím dieťaťom.

Tento príbeh sme sa dozvedeli na Klobúkovej párty, ktorá sa konala v sobotu 28. februára 2009 v zborovom dome na Lazovnej ulici. Ešte neboli ani dve hodiny a deti už pomaličky začali naplňať farebne vyzdobenú miestnosť. Niektorí prišli s babkou, iní s maminkou, ale boli tu aj takí, čo prišli s kamarátmi. Mnohí si priniesli aj svoj klobúk, takmer nik neprišiel bez neho, lebo deťom s klobúkom bola sľúbená zvláštna odmena.

Keď sa všetci zapísali a vzali si menovky, ktoré boli v troch farbách pre tri tímy, začali sa súťaže: kopa klobúkov, s klobúkom na zajace a zbav sa klobúka. Všetky tri tímy sa snažili. Potom Janka

všetkým porozprávala príbeh o spomínanom Pablove, ktorý si nakoniec uvedomil, že klamať a vymýšľať si nie je dobré, ale je to hriech, ktorý sami zahľadiť nevieme. Preto nám Pán Boh poslal svojho syna Ježiša Krista, ktorý umrel za naše hriechy. Zuzka nám o tom povedala viac, aj to, ako môžeme napraviť, keď niečo nedobré urobíme. Naučila nás veršik, ktorý je napísaný v Biblii: „...ak je niekto v Kristovi, je nové stvorenie. Staré veci pominuli, a hľa, nastali nové“ (2K 5, 17).

Zaspievali sme si aj niekoľko piesní a nakoniec sa deti zapojili do kvízu, ktorý bol spojený s pexesom. Janka odmenila najšikovnejší tím a všetkých, ktorí prišli na párty s klobúkom. Deti si tiež pochutnali na koláčoch, ktoré doniesli šikovné babky a maminky. Všetci odchádzali veselí a spokojní. Naša párty sa vydarila vďaka Tebe, Pane, a tiež vďaka Janke

Sokolovej a Zuzke Barnovej.

Katka Hricová

Jarný dorastový tábor

Počas prvých štyroch dní jarných prázdnin som mala možnosť zúčastniť sa dorastového tábora, tento rok však na novom mieste. Našou cieľovou stanicou bola krásna lesnícka chata na Kyslinkách, len pár kilometrov od Hrochote. Chata, celá obklopená nádhernou prírodou patriacou do CHKO Poľana, nám umožnila stráviť krásny čas nielen s našimi priateľmi, ale aj nám dala príležitosť pocítiť vo svojom srdci Božiu prítomnosť a utvrdiť sa v úprimnej viere v nášho jediného Pána. Vo veľkej obývačke sme sa stretávali ka ž d é doobedie a večer, aby sme si čítali slovo B o ž i e , premýšľali o ň o m , rozprávali sa o ň o m , spievali kresťansk é piesne, a

aby sme sa spoločne modlili. Boli to nádherné a výnimočné chvíle, plné Boha, a myslím, že všetci zúčastnení sú Mu zo srdca vďační za to, že nám požehnal tento čas a otvoril nám srdcia pre Jeho veci, ako aj za všetky zážitky a dobrodružstvá. Utužili sa naše priateľstvá, nadviazali nové a pri mnohých spoločných aktivitách sa ukázala aj naša kresťanská súdržnosť. V skupinkách sme súťažili v GPS hre, kde sme museli podávať naozaj neobyčajné výkony pri hľadaní indícií dobre ukrytých hlboko v lese podľa údajov, ktoré nám ukazovali GPS zariadenia. Trasa, ktorú víťazná skupinka prekonala „len“ za 3 hodiny, bola dlhá cca 4 km. Previedla nás cez rôzne skaliská, zrázy, lúky, nikde nekončiacie potôčiky a

lesné porasty, kde sa neukazoval len orientačný zmysel jednotlivých členov, ale aj schopnosť spolupracovať a vzájomne si pomáhať. Všetci sme to zvládli bez zranení a úspešne sme sa vrátili do chaty. Každá nájdená indícia nám odkrývala ďalšiu časť veršika z Biblie, a keďže sa nám napokon podarilo úplne ho rozlúštiť, mohli sme pochopiť jeho poslanstvo. Doobedňajšie zamyslenia a témy s duchovnými približovali Božie slovo každej skupinke zvlášť. Práca v skupinkách spočívala aj v príprave jedla pre

všetkých ostatných. K a ž d é ráno sme teda mohli v s t á v a ť pokojne s t ý m , ž e P á n požehnal p r á c u skupinky, ktorá nám všetkým pripravila n e j a k é

chutné jedlo, a s pocitom, že po raňajkách sa budeme môcť hostiť na omnoho väčšom a dôležitejšom pokrme – na Božom slove. Tieto štyri dni boli veľmi obohacujúce a som neskutočne rada, že mi Boh doprial stráviť taký krásny čas s Ním aj s mojimi priateľmi a kamarátmi a že požehnal všetkým, ktorí sa na príprave tohto úžasného tábora podieľali. Dúfam, že sa náš „jarný“ dorastový tábor zopakuje aj o rok.

Zuzka Gerbošová

Moja skúsenosť s modlitbou.

Jedného nedeľného podvečera som sa rozhodol, že si v telke pozriem futbal. Keď som zapol televízor a prepol na kanál Eurosport, všimol som si, že hrá práve reprezentácia Brazílie. Veľmi som sa potešil, lebo ich štýl hry je geniálny a krásny. Celý zápas bol vyrovnaný. Bola už 75. minúta a stav bol stále 0 : 0. Držal som palce Brazílii, aby tento zápas vyhrala, a vtedy sa to stalo. Bola 86. minúta a stala sa obrovská chyba, spravili faul na Robinha asi 30 metrov od

bránkovej čiary. Keď som videl, že voľný kop chce kopnúť Koka, myslel som, že je to zlý sen. Ale napokon ho našťastie kopol Ronaldinho. Postavil sa dva metre od lopty, sklonil hlavu, pomodlil sa a prežehnal a strelil víťazný gól Brazílie. Odvtedy sa vždy aj ja pred zápasom pomodlím a snažím sa hrať čo najlepšie.

Ondrej Dobrota
Evanjelické gymnázium, sexta

„Modlitba je dýchaním duše.“

Tento výrok ma zaujal hlavne svojím hlbokým prirovnaním. Dýchanie je záležitosť, bez ktorej dosiaľ žiadny zložitejší organizmus nedokázal fungovať a žiť. A teda, samozrejme, ani človek. Je biologicky dokázané, že telo istý čas dokáže fungovať aj bez kyslíka, ak sa však o kyslík pripravuje príliš dlho, zomiera. Tak je to aj s našou dušou a Bohom. Každá duša potrebuje mať a zažiť Boha. Modlenie je prostriedok, ako to dosiahnuť, ako udržať našu dušu živú, rovnako ako dýchaním dostávame kyslík. Podobne aj

duša sa môže snažiť prežiť bez Boha, ale vždy príde raz chvíľa, keď zomrie a postaví sa pred Božiu tvár a rozhodnutie. Avšak Boh je vždy milosrdný, každej duši dá šancu. Bez výnimky. Je ale v konečnom dôsledku vždy len na danej duši, na každom človeku, či túto výzvu a pomoc prijme. Nie vždy je to tak...

Filip Lehotský
Evanjelické gymnázium, sexta

Prijímacie skúšky na osemročné štúdium na Evanjelickom gymnáziu v Banskej Bystrici

Pomaly sa blíži čas výberu školy pre naše ratolesť a prijímacích skúšok. Aj na Evanjelickom gymnáziu v Banskej Bystrici v budúcom školskom roku 2009/2010 otvárame triedu prímú (1. ročník osemročného štúdia), do ktorej majú možnosť **prihlásiť sa žiaci 5. ročníka základných škôl.**

Osemročné štúdium na našej škole má dlhú tradíciu. Od svojho vzniku je zamerané na rozšírené štúdium cudzích jazykov. Tento rok naša škola ponúka ešte viac hodín cudzích jazykov ako v minulosti. Umožňuje to nový školský zákon, ktorý otvára školám priestor na

t v o r b u
vlastných
školských
vzdelávacích
programov.
Naša škola
túto možnosť
v y u ž i l a
rozšírením
počtu hodín
c u d z í c h
jazykov, ktoré
sú v dnešnom

„svete bez hraníc“ veľkou devízou, či už v oblasti ďalšieho vzdelávania, alebo výberu zamestnania. Každý žiak našej školy bude mať už od prímú dva cudzie jazyky v rozsahu 4 hodín týždenne, teda spolu **8 hodín cudzích jazykov za týždeň.**

Keďže sme cirkevná škola, žiaci na našej škole majú dve hodiny evanjelického a. v. náboženstva v každom ročníku, čo im umožní aj duchovne dozrievať a rásť. Rovnako je pre nich v škole pripravený aj ďalší duchovný program: školské služby Božie, ktoré sa konajú každé dva týždne v banskobystrickom chráme Božom, modlitebné a biblické stretnutia, diakonické aktivity, nácvik spevokolov pre vyššie aj nižšie ročníky, stretnutia divadelného krúžku, školské biblické tábory, ale aj tábory organizované v spolupráci s cirkevným

zborom, účasť na medzinárodných konferenciách kresťanských škôl a iné aktivity.

Prijímacie skúšky na osemročné štúdium sa budú konať **11. 5. 2009.** Uchádzači absolvujú test z matematiky a slovenského jazyka a literatúry. Test bude obsahovať zadania v rozsahu platných učebných osnov pre základnú školu v 1. – 4. ročníku. Každý uchádzač tiež absolvuje test z evanjelického a. v. náboženstva. Obsahom budú vedomosti z celkov Stvorenie sveta, Narodenie Ježiša Krista a Modlitba Pánova.

Žiaci, ktorí
dosiahli na
koncoročnom
vysvedčení v
3. a 4. ročníku
a n a
polročnom
vysvedčení v
5. ročníku
priemerný
prospech 1,0,
budú prijatí
b e z

prijímacích skúšok.

V budúcom školskom roku plánujeme do prímú prijať 22 najlepších žiakov a budeme veľmi radi, keď medzi nimi budú aj deti a žiaci z nášho cirkevného zboru a rodín a už teraz sa na nich tešíme.

Viac informácií o našej škole aj o prijímacích skúškach získate na webovej stránke školy www.egymbb.sk alebo na telefónnom čísle školy.

Andrea Valentová
spirituálka školy

Križovatka

Do kapely som sa dostal vďaka Ľubošovi a Cimovi. Povedali mi, že zakladajú kapelu a potrebujú basgitaristu. Čudoval som sa, že to vravia mne, nakoľko som nikdy v živote na žiadny nástroj nehral. Vraj ma naučia. Vravím si, prečo nie a na druhý deň sme už navčičovali pesničku. Ako tak šli dni, týždne a mesiace, kapela sa nám rozrastala a ja som sa v hraní zlepšoval. Zohnali sme klávesistku Janku, bubeníka Maja a spevákov Ivku, Zuzku a Žilka. Vďaka Pánu Bohu sa

nám darilo čím ďalej, tým viac. A to tak po hudobnej stránke, ako aj po technickej. Máme za sebou niekoľko vystúpení na službách Božích a na Teamotej klube. Snažíme sa dať ľuďom najavo, že aj toto je spôsob, ako môžeme chváliť Boha. Dúfame, že aj naďalej sa nám bude dariť, a to, čo robíme, bude sa ľuďom a Bohu páčiť.

Ján „Johnny“ Valko
basgitarista kapely Crossroad

Je náš bohoslužobný spev tým, na čo môžeme byť stále hrdí?

V poslednom čase sa vedie mnoho diskusií o bohoslužobnom speve, ale aj o súčasnom Evanjelickom spevníku používanom vo všetkých cirkevných zboroch na Slovensku. Odborníci, ale i laická verejnosť sa vyjadrujú k tomu, či náš spevník slúži tak, ako by mal, či plní ten účel, na ktorý bol vytvorený. Samozrejme, názory sú rôzne a myslím si, že by bolo veľmi ťažké nájsť dvoch ľudí, ktorých názory na náš Evanjelický spevník a náš bohoslužobný spev by sa v plnej miere zhodovali. Chcel by som zdôrazniť prívlastok „náš“, lebo jeho tvorcami, zostavovateľmi a hlavne užívateľmi sme práve my – evanjelici, pre ktorých je nábožný spev taký charakteristický, neodmysliteľný a pretrvávajúci cez mnohé generácie. Počnúc rokom 1636, keď bol prvýkrát vydaný Tranovského kancionál *Cithara Sanctorum*, ktorý sa používal tak na Slovensku, ako aj v susednom Česku. Na Slovensku svojho času dosiahol spevník vyše 100 vydání. O to ťažšie sa s ním lúčilo, veď nám slúžil po stáročia.

Je síce pravdou, že počas dlhých rokov pôsobenia i Tranovského kancionál prechádzal mnohými úpravami, zmenami, rozširovaním, ale ani jedna z nich nebola taká radikálna ako

prechod z kancionálu, resp. *Zpěvníka* na súčasný *Evanjelický spevník*. Mojim cieľom nie je kritizovať jeho spracovanie, zaiste je dielom odborníkov, najmä v oblasti hudby, literatúry, umeleckého prekladu i teológie. A ako ovplyvnilo zavedenie nového spevníka bohoslužobný spev? Od jeho zavedenia uplynulo už takmer 17 rokov, čo je dosť dlhý čas na to, aby bolo možné vyjadriť spokojnosť, či nespokojnosť, prínos i nedostatky. Mnohí aktívni užívatelia spevníka ho hodnotia skôr negatívne, a to vzhľadom na množstvo nových piesní, ktoré kancionál či *Zpěvník* neobsahoval. Mnohé nápevy, ktorých pôvodné texty boli preložené do slovenčiny, zasiahli rytmické, ba aj drobné melodické obmeny. To je, samozrejme, prirodzené. Kiežby takým prirodzeným bolo i prispôbenie sa ľudu týmto zmenám. Nemá byť predsa náš spev nielen spevom, ale aj našou vďakou či prosbou a najmä oslavou nášho Boha všemohúceho? A nemá byť naša prosba úprimná a pokorná ako modlitba k Nemu vysielaná? Skúsme teda počas týchto úkonov upriamiť svoje srdcia a mysle viac na rovnakú pokoru, s akou ich tvorili ich autori.

Skúsme zároveň i trochu viac dôverovať vo vedení spevu našim bratom

kantorom – organistom, veď oni určite najlepšie poznajú hudobnú stránku bohoslužieb a povedú náš spev tak ako treba. A možno sa opäť dostaneme aj na tú úroveň spevu, akú naše evanjelické chrámy zažívali kedysi, v časoch „transciovských“, keď spev v domácnostiach, pri práci a hlavne v školách nebol ničím výnimočným, naopak, patrilo mu výsostné postavenie.

Sám Juraj Tranovský – „slovanský Luther“, ušľachtilý a veľký človek, ktorý bol

pýchou našej cirkvi, nám zachoval učenie čerpajúce práve z Písma svätého vo forme nábožných piesní, ktoré je i v súčasnosti aktuálne a živé: „*Dvakrát se modlí, kto spívá, však když srdce pri ňom býva.*“

Tomáš Škraban

Odišiel nám Básnik – anjel mravu

„Pane Bože, ďakujeme Ti za všetkých ľudí, ktorých si nám dal...“

T ý m i t o slovami začínal svoju kázeň brat biskup Slavomír Sabol na s p o m i e n k o v e j slávnosti 160. výročia narodenia P. O. Hviezdoslava v evanjelickom kostole v Dolnom Kubíne.

H ľ a d á m slová, no nenašla som výrečnejšie vyjadrenú vďaku Pánovi, a preto som si dovolila použiť tieto slová aj pri spomínaní a ďakovaní za nášho veľikána, Majstra Milana Rúfusa.

Pane Bože, ďakujeme Ti za všetkých veľikánov, ktorých si nám dal. Dlhý, nekonečný rad by bol, keby sme chceli vymenovať všetkých našich veľikánov, ktorými nás Pán obdaril. Jeden z nich, Majster Milan Rúfus, skončil svoju životnú púť. Odišiel. Pán si ho 11. januára 2009 povolal. Odišiel? Môže odísť človek, ktorý tu nechal svoje srdce? So srdcom a dušou na dlani podával nám sám seba. Svoje najskrytejšie, najvnútornejšie pocity. Podával nám ich bez toho, aby sa obával, či neodhalí príliš veľa. Či neotvára svoju „trinástu komnatu“.

Cítim a viem to, že poznanie čistých citov, čistých myšlienok, čistej pravdy života človeka, má pre každého z nás nevyčísľiteľnú hodnotu – hodnotu poznania podstaty človeka. Takou hodnotou je dielo Majstra Milana Rúfusa. Porozumeli mu deti, rovnako ako dospelí aj starší ľudia. Nepokúšam sa, ani netrúfam vymenovať všetko, v čom nám bol vzorom, čo všetko nám vo svojich prevzácnych riadkoch odovzdal. „Bol anjel mravu...“ povedal okrem iného vysokého hodnotenia podpredseda vlády Dušan Čaplovič. My, ktorí môžeme listovať znova a znova v knihách Milana Rúfusa, sme vďační Pánovi, sme vďační Majstromi. Zároveň by som sa tiež najradšej opýtala. Za seba a možno aj za mnohých. „Prečo musia ľudia so sebou zobrať všetko, čo zo seba nestačili rozdať?“ Dávam si aj odpoveď. Určite preto, že toho, čo tu nechali, bolo dosť. Práve toľko, koľko Pán potreboval prostredníctvom človeka tu, na ľudskej pozemskej púti, rozdať. Vie to najlepšie Pán sám, kedy skončila naša povinnosť tu na zemi.

Majster Milan Rúfus odišiel. Odišlo svedomie národa. Nech nás vychováva i jeho poézia. S hlbokou úctou a vďakou

Marta Lehotská

Vzácná spomienka

Vyznanie od tety Márie Cimermanovej z Podlavíc, ktorá si vo svojom vysokom veku 93 rokov spomínala na krásnu báseň, ktorú hovorila ako 12-ročná pred oltárom v r. 1924 počas konfirmácie :

*Evanjelik je moje meno,
to najkrajšie moje veno,
viera má dar Jezu Krista
a v ňom leží pravda čistá.*

*O čom písmo sväté svedčí,
to sú čisté Božie reči,
žiadnych svätých ja nepoznám,
lebo ja len pána Boha mám.*

*Márii tiež dám slušnú česť,
lebo matka Ježišova jest.
A keď u stola Pána stojím,
ja prijímam „pod obojim“,
pod spôsobom chleba, vína,
telo a krv Boha Syna.*

*Na smrť jeho pamätujem,
v pokání sa prebudzujem,
ľudu kalich kto odjíma,
slovo Pána si nevšímam.*

Teta Cimermanová umrela v r. 2008 vo veku nedožitých 96 rokov, práve vo veľkonočnom období. Napriek svojmu veľkému zdravotnému problému každú nedeľu navštevovala služby Božie v ev. a. v. chráme Božom v Banskej Bystrici, dokiaľ len vládala. Aj keď nevidela čítať, kúpila si Evanjelický posol spod Tatier a prišla vždy v nedeľné popoludnie za mnou do susedstva. Ja som jej čítala všetky články a zvesti, všetko ju zaujímalo, čo a kde sa v našej cirkvi deje alebo sa bude diať. A tak v jedno nedeľné popoludnie, keď sa schyľoval čas ku konfirmáciám, zaspomínala si na svoju konfirmáciu touto krásnou básňou. Ja som mala po ruke Tranovského kalendár a hneď som si ju tam zapísala.

Hovorila, že slová tejto básne ju sprevádzali celým jej životom. Nebola vydatá, ale ani „slobodná“. Pochádzala z 9 detí, z ktorých veľa zomrelo v mladom veku, a tak jej zostal do výchovy syn mladšej sestry, ktorého vychovala, oženila a postavila „na nohy“. Mala ťažký život, prežila dve svetové vojny, zažila veľa ťažkých aj pekných chvíľ, ale nech už bola kdekoľvek v zamestnaní, chorá, vždy si hovorila slová tejto „vzácnnej básne“.

Myslím, že aj pre nás evanjelikov tieto krásne, vzácné verše znamenajú veľa, hlavne pri spomienke na našich predkov. Iste máme byť na čo hrdí, že sme evanjelici.

Zora Oravcová, filiálka Podlavice

Najkrajšia kniha na svete
je kniha môjho Pána.
V nej perly vzácne ukryté,
z nich moc Ducha sála.
Najkrajší úsmev, ktorý teší,
je úsmev môjho Pána.
On srdce moje poteší,
ku mne sa v láske skláňa.
Najkrajší dotyk Božích rúk,
keď dušu bolesť morí,
On vytrhne zo všetkých múk,

On dáva život nový.
Najväčšou láskou na svete
miloval Ježiš drahý,
na kríži ruky rozpäté
celý svet objímali.
Najväčšiu obeť niesol Pán
na kríži umučený.
Spasenie prúdi z Jeho rán
pre hriešny ľud na zemi.

Anna Fabriciusová

Moje kaplánske roky v Banskej Bystrici (1947 – 1949)

2. časť

Práca po zboroch v senioráte.
Spravidla išlo o zastupovanie bratov farárov na službách Božích. Dobrá Niva, Ostrá Lúka, Zvolen, Banská Štiavnica, Horná Mičiná, Hrochoť, Slovenská Ľupča. Okrem Poník som najviac zastupoval v Ľubietovej. V tomto cirkevnom zbore som pociťoval akési zvláštne fluidum. Spájali ma s ním tri skutočnosti. Žila tu vedľajšia vetva Lutherovej rodiny, usadili sa a pracovali ako baníci. Bol tu bohatý mestský archív, z ktorého vynášal na svetlo brat Ctibor Ján Handzo vzácne historické deje. Po tretie silne poznačené a stále trvajúce duchovné priateľstvo s Martinom Rázusom, ktorý rád prichádzal do Ľubietovej. Múdry Šalamún to pekne vyjadril slovami: Skutočný priateľ je viacej ako vlastný brat. V Ľubietovskom chráme odznievali Rázusove excelentné biblické kázne. Tu Martin Rázus zložil dojímavú pieseň Doletelo spevné vtáča, ktorá bola znotovaná a tlačou vydaná.

Zborový spevokol. Viedol ho brat Július Sommer. On nebol iba kantorom, ale skutočným majstrom na organe. Pod jeho vedením organ spieval, plakal, žalostil. Zaznievali z neho oslavné žalmy a burácajúce hymny. Mne brat kantor udelil

permanentku. Mohol som na tomto krásnom nástroji cvičiť. Občas ma prišiel aj kontrolovať. Jeho stretnutia s organom vyzerali ako stretnutia milej matky s dieťaťom. Vedel ho pohľadiť a milo sa mu prihovoriť. Takou milou bola aj spolupráca s členmi spevokolu. Bolo to vnútorné duchovné prepojenie, niečo ako vyrovnávajúca hladina apoštola Pavla s filipským zborom. V kronike času opatrujem si ešte vystúpenie spevokolu s dojímavým chorálom Tak rýchle plynie času prúd, jak voda bystrých riek.

Pri veľkom spevokole jestvovalo aj štvorčlenné mužské kvarteto. Dvaja speváci účinkovali v tenore a dvaja v base. Vystupovali na pohreboch v chráme Božom. Bol to zaužívaný poriadok. Pred kázňou zaspievali dva verše z jednej pohrebnej piesne a po kázni a odobierke dva verše z druhej piesne a potom sa šlo na cintorín. Po pohrebnej počestnosti zastavil som sa aspoň na chvíľu pri hrobe veľikána slovenskej poézie M. Rázusa. Epitaf na jeho pomníku bol akoby živou rečou, ktorá sa ma vždy dotkla. Nemohol som nemyslieť na jeho duchovný zápas a literárnu tvorbu za pravdu, dobro a lásku pre slovenský národ. „Ja už pod rovom budem sniť, no čujne. Chápuc, že čo mrelo, rastie, ženie, bujnie. A keď dôjdu vďační hrob môj popolievať,

precítim, že predsa hodno bolo trpieť, hodno bolo spievať!“

Keď myslím na kultúrne a literárne dianie v Banskej Bystrici, nemôžem vynechať predstaviteľku Živeny Karlu Brockovú, rodom z Revúcej. Pracovala v učiteľskom ústave ako cvičná učiteľka. V erudovaných prednáškach predstavovala profily žien v slovenskej literatúre. Vzácnosťou pri nich bolo, že vyrástli v skromných pomeroch, a svojou prácou a snažením dosiahli veľa. Neraz som mal príležitosť hovoriť s ňou o literatúre v škole, kde som vyučoval etiku.

Po prejdení víchrice a hnevu Božieho druhej svetovej vojny nastalo sťahovanie národov. Mnohí z Izraelitov, ktorí sa zachránili a v čase úzkosti dali sa pokrstiť, nenápadne začali odchádzať do zeme praotcov. Začali dochádzať na faru doporučené listy a vyhlasovali sa z matriky pokrstených. Mnohokrát išlo o život a krstom svätým si zachraňovali životy. Krst bol vtedy pre nich jediným útočiskom a záchranou.

Vedenie zboru sa usilovala dvíhať aj duchovnú a kultúrnu úroveň členov zboru. Na to slúžil aj zborový časopis Naša cirkev. Redaktori svojím obsahom udržiavali dobrý priemer. V tomto časopise uzreli svetlo sveta aj niektoré moje príspevky. Báseň 31. október, misijná prednáška Šimon, mám ti niečo povedať, práca o evanjelickej misii v Paríži pod vedením brata ev. biskupa Dr. Bouryho v Chráme sv. Jána Krstiteľa.

Výmena duchovných stráží. Počas môjho účinkovania odišiel z Banskej Bystrice do Bratislavy brat farár Juraj Holčík. Na jeho miesto nastúpil nový pracovník, brat farár Mikuláš Mital z Banskej Štiavnice. „Prúd života tečie ako voda bystrých riek.“ Práca na vinici Pánovej nemôže prestať. Jedni prácu dokončia a druhí v práci pokračujú. Tak to bude až do žatvy. „Všetko má svoj čas a každé počínanie pod nebom má svoju chvíľu“ (Kaz 3, 1).

Básnik v zbierke Cválajúce dni vyjadruje myšlienku o plynutí času. Miňa sa hodina za hodinou, deň za dňom; z toho

každodenného chleba akoby ktosi odkrajoval krajec za krajcom. Pri každodennej práci a službe som ani nepostrehol, ako sa kráti moja služba v Bystrici. Tie dva roky ušli ako voda. Školský rok sa končil, prišiel examen v chráme a priblížil sa čas rozlúčky so zborom, so spolupracovníkmi, s mládežou, s priateľmi.

Pán Cirkvi rozhodol, kam ďalej pôjdem, o čo sa budem snažiť, kde budem bojovať. Daj mi tú milosť, aby som sa pokoril Tvojmu riadeniu, aby som sa bezpečne spoľahol na Tvoju lásku. Na novú postać do Gemera niesol som si nielen bohaté pracovné skúsenosti, duchovné obohatenie, ale i milé spomienky. Ktosi bol povedal, že spomienky sú milým rajom, z ktorého nás nikto vyhnať nemôže.

Híbku nasledujúcich básnikových veršov nech potvrdí život sám, ako sa splnia svojím časom.

*Vstávajú spomienky života na púti,
biele i ružové, tmavé i tmavšie od noci,
život nás zasýpal kvietím i úsmevu
priat,*

ale i bičom ťal, trňom hnal i bodľačím.

Končím slovami Jána Zlatoústeho:
„Buď Bohu chvála za všetko.“

Ján Mišák, konsenior v. v. v Bardejove
kaplán v Banskej Bystrici v rokoch
1947 – 1949

Poznámka redakcie:

Dňa 22. marca 2009 si Pán Boh svojho služobníka Jána Mišáka po bohatom živote služby v cirkevných zboroch Banská Bystrica, Chyžné, Bardejov, pozval k sebe domov do večnosti.

Nemilujte svet, ani to, čo je vo svete. Ak niekto miluje svet, nieto v ňom lásky k Otcovi. (1. list Jánov 2, 15)

Milí bratia a sestry, milí Simeoni!

Každý z nás sa možno aj každodenne zamyslí sám nad sebou a uvedomí si, čo všetko by chcel a možno aj zo svojej žiadostivosti dosiahol. Uvedomíme si, že mnohokrát sme na niečo vynaložili zbytočne veľa síl, ako sme mali, a mohli sme čas venovať niečomu inému. Prípadne pochopíme, že sme niečo robili len preto, že to robil, alebo že to má náš kolega, priateľ. Tak je to s nami ľuďmi odvtedy, čo je človek hriešny. Preto sa máme skúmať, čo robíme, konáme, ako to robíme a konáme. Či to robíme pre slávu svoju, alebo pre slávu Božiu.

Ján nás vo verši, ktorý bol vybraný pre Simeon klub 2009, varuje aj pred všetkým, čo je vo svete. To neznamená, že máme túžiť po odchode z tohto sveta. Nie to od nás Boh nechce. V biblickom ponímaní je svet mnohokrát označovaný ako priestor diabla, ako priestor, v ktorom má on moc. Waren Wiersbe vysvetľuje slovo svet takto: „Za svetom športu, politiky a samozrejme financií je neviditeľný systém, ktorý my nemôžeme vidieť – je to systém, ktorý udržuje tento svet.“ V Biblii pod slovom svet môžeme chápať hlavne Stvorenie, na ktorom má podiel Otec, Syn a Duch Svätý (Gen 1, 1; J 1, 9; 17,5), po druhé je to Stvorenie od Boha odpadlé, kráľovstvo zla, hriechu, ktoré sa chce zmocniť celého Stvorenia. A po tretie sú to vlastnosti a postoje oddialené od Boha, v ktorom je láska nahradená žiadostivosťou. Východiskovým bodom pre dejiny záchranu sveta je bod prvý, z ktorého vyplýva bod druhý a tretí. Preto k nim smeruje Božia láska. Ježiš Kristus sníma hriech a premáha sféru zla. Vykúpenie sveta znamená lásku k nemu. Preto nemôže byť v súlade s kresťanským vyznaním žiadna náuka, ktorá by zásadne odmietala svet a ktorej náboženská prax je svetu nepriateľská. Odvrátenie od sveta a upieranie sa iba k duchovnu uznávali gnosticí, ktorí učili oddelovať svet a nebo. Aj týmto listom proti nim bojoval apoštol Ján. Podobný názor majú aj mnohé sekty dnes, v ktorých životné príbehy členov končia častokrát tragicky. Pán Boh miluje svet, a preto aj my ho máme milovať a premieňať jeho láskou. On chce, aby sme konali Jeho vôľu, ako ju konal i Jeho Syn Ježiš Kristus.

Možno práve teraz je vhodné spomenúť iný verš, ktorý je skoro až v protiklade k nášmu veršiku. V Evanjeliu podľa Jána 3, 16 čítame niečo úplne iné: *Lebo tak Boh miloval svet, že svojho*

jednorodného Syna dal, aby nezahynul, ale večný život mal každý, kto verí v Neho. Písal to stále ten istý Ján, učeník Pána Ježiša Krista. Niektorí povie, že Ján si tu protirečí. Nie, Ján je apoštolom Lásky a vždy poukazuje na Lásku, ktorá je z Boha. Poukazuje na praktickosť nášho každodenného kresťanstva. Inak hovorí: Nemilujme nelásku. Práve toto je to, čo nám chce apoštol Ján povedať. Vôbec nechce, aby sme sa oddělili od sveta. Uzavreli sa do kresťanskej ulity a čo je mimo nás, to odsudzovali ako zlé a diabolské. Keď hovorí Ján o nemilovaní sveta, hovorí práve o svete, kde vládne táto tma. Tma hriechu a nelásky. Nemáme milovať svet, v ktorom sa ľudia medzi sebou nenávidia, zabijajú, kradnú a klamú si do očí. Ale naopak, milovať svet lásky a svätosti.

Nemilovať svet znamená na nelásku odpovedať láskou. Na nenávisť dobrom a na hriech čistým životom. A Ján nám tak trochu aj ukazuje, ako sa to má diať. Nemilovať svet podľa neho znamená milovať Boha, milovať život a tak plniť Božiu vôľu. „Ak niekto miluje svet, nieto v ňom lásky k Otcovi.“ Ak niekto miluje, a opäť je to slovná hračka. Ak niekto miluje nenávisť a hriech, nemôže milovať Boha. Boha, ktorý je Láska a ktorý je svätý. Vzájomne sa to vylučuje. Milovať svet, svet hriechu a temnoty, to nie je Božia cesta pre nás. To vedie k zahynutiu. Milovať svet lásky a svätosti, dobra a krásy, táto cesta vedie k životu. Milovať našich blízkych, ale aj tých vzdialených. Milovať ľudí dobrých aj zlých. Premieňať okolitý svet láskou.

V tom nám najväčší príklad dal náš Pán Ježiš Kristus. O ňom sa nedá povedať, že by miloval svet temna a hriechu. A predsa chodil medzi tých, ktorí boli z tohto sveta. Jedával s colníkmi, publikánmi a smilnicami. Dotýkal sa malomocných a posadnutých démonmi. Miloval ich a tým dokazoval svoju lásku k Otcovi. Prinášal im život, aby už tu na tomto svete žili dobre a krásne.

Milí Simeoni! Život plný dobra a krásy ponúka Boh dnes aj nám. Miluje nás, hoci žijeme vo svete. Svojou láskou sa chce dotknúť aj našich srdc. Otvorme Mu ich. Aby aj pri nás platilo: „My milujeme, lebo On prv miloval nás.“ Táto láska je naplnením slov z nášho textu o nemilovaní sveta.

Tibor Molnár

Milodary na Centrum zborovej diakonie Kanaán

Boris Béreš (17.12.2008) 1000,- Sk; Dušan Šarlina (17.12.2008) 1000,- Sk; MUDr. Oľga Minková (18.12.2008) 3000,- Sk; Viera Mojžišová (18.12.) 1000,- Sk; František a Ján Uhrínovci (19.12.2008) 2000,- Sk; Elena Lichá (19.12.2008) 1000,- Sk; Ján Biba (22.12.2008) 1000,- Sk; Fília Rudlová (22.12.2008) 4000,- Sk; Mária Rajčoková (29.12.2008) 200,- Sk; Anna Červenáková (29.12.2008) 1000,- Sk; rodina Vlachová (2.1.2009) 2000,- Sk; Anna Šimková (2.1.2009) 1000,- Sk; Otto Lehotský (2.1.2009) 10.000,- Sk; Ľubica Kmecová (8.1.2009) 34 €; Ján Malachovský (9.1.2009) 1000,- Sk; Mária Svetlíková (11.1.2009) 1300,- Sk; Zuzana Očenášová (13.1.2009) 500,- Sk; súrodenci Melišovi (15.1.2009) 5000,- Sk; Eva Kostiviarová (20.1.2009) 50 €; Zuzana Sásiková 3,32 €; Milada Kocková (27.1.2009) 35 €; Anna Fraňková (8.2.2009) 5 €; Elena Kotočová (10.2.2009) 100 €; Elena Stodolová (15.2.2009) 100 €; Jozef Grexa s manželkou (22.2.2009) 50 €; Elena Števcinová (25.2.2009) 50 €; prof. Pavol Martuliak (4.3.2009) 50 €; Zuzana Slávová (4.3.2009) 35 €; Mária Roháčová (8.3.2009) 50 €; rodina Rajčoková (10.3.2009) 8 €; Anna Poliaková (23.3.2009) 35 €; Blažena Mlyneková (30.3.2009) 100 €.

V týchto dňoch, keď vychádza Banskobystrický evanjelik, je budova Kanaánu skolaudovaná, zariadená nábytkom a pripravená na uvedenie do prevádzky. Potrebne je získať Registráciu na VÚC a uzatvoriť zmluvy s MÚ Banská Bystrica a VÚC. Ďakujeme všetkým bratom a sestrám, ktorí sa zúčastnili brigád pri upratovaní Kanánu. Prosíme vás naďalej o modlitby aj o milodary na zdarnú prevádzku Kanaánu. Vyprosujeme pre vás všetkých i pre Kanaán Božie požehnanie.

Posviacka Kanaánu sa uskutoční v nedeľu 3. mája 2009.

Ďakujeme darcom na Banskobystrický evanjelik

Elena Lichá (19.12.2008) 500,- Sk; Ing. Daniel Kováč (22.12.2008) 500,- Sk; Anna Červenáková (29.12.2008) 500,- Sk; sestra Riečanová (2.1.2009) 300,- Sk; Alžbeta Sabolová (7.1.2009) 200,- Sk; Anna Tóthová (5.2.2009) 50 €; Helena Remetová (13.3.2009) 20 €; setra Pargáčová (6.2.2009) 16,60 €; Zuzana Slávová (4.3.2009) 10 €; Anna Košťalová (16.3.2009) 5 €; Anna Benková (30.3.2009) 10 €; Ján Benka (30.3.2009) 10 €; Ľudmila Polčová (30.3.2009) 10 €, Marta Habžanská (30.3.2009) 10 €; Daniel Košťal (30.3.2009) 10 €.

Ofera z plastovej pokladničky (11.1.2009) 735,- Sk

Cirkevný príspevok v roku 2009

Členovia cirkevného zboru

do 18 rokov 2 €;
18 – 65 rokov 7 €;
nad 65 rokov 4 €.

Výšku Cirkevného príspevku upravuje zborový konvent a je záväzný pre všetkých členov CZ rovnako.

Kartotéka členov cirkevného zboru ECAV Banská Bystrica

Všetkých bratov a sestry, ktorí a ktoré žijú na území Cirkevného zboru ECAV Banská Bystrica, prosíme, aby si prevzali na farskom úrade alebo v chráme kartotečný lístok, vyplnili ho a odovzdali na farskom úrade. Každý pokrstený člen Cirkevného zboru ECAV Banská Bystrica má mať svoj vlastný kartotečný lístok. Evidencia sa robí s cieľom zistiť presný počet členov Cirkevného zboru ECAV Banská Bystrica.

Prajeme Vám požehnané Veľkonočné sviatky.

**Vzkriesený Pán Ježiš Kristus
nech vstúpi do vašich domácností, rodín,
vzťahov a spoločenstiev.**

**Nádej, ktorú Boh priniesol vzkriesením svojho Syna,
nech premení každý smútok, bolesť a trápenie
na radostnú vyhlíadku trvalého spoločenstva
v kráľovstve nebeskom.**

Život Majstra Milana Rúfusa bol „trvalým úžasom z Božej dielne“

Oblúk životnej cesty Milana Rúfusa sa v januári, jeden mesiac a jeden deň po 80. narodeninách uzavrel a zbierka básní *Ako stopy v snehu*, ktorá vyšla vo februári 2009 v Slovenskom spisovateli, je skutočne posledná, uzatvárajúca triptych (*Báseň a čas, Vernosť*).

Básnická zbierka *Ako stopy v snehu* sa začína prólogom, tvoreným dvoma básňami, v ktorom vyjadruje básnik svoju vďaku *do oblohy / za svoju účasť na bytí*.

Neodkryjeme záhadu bytia. Nevieme o svojom vyperanom čase. A tak je márne uvažovať, čo Milan Rúfus asi cítil, keď tvoril svoje posledné básne, veď sa chcel ešte dlho starať o Zuzanku... Avšak v prvej časti zbierky *Záhadný vzorec bytia* hneď na začiatku hovorí: ... *nad matkou Zemou na dotyk nízko lietam / jak lastovičky pred dažďom* (Ante scriptum). Vracal sa do svojho Liptova, ktorý si ospieval, ako vedel iba on. Vracal sa do domu, v ktorom prežil detstvo a ktorý bol preňho domovom, kolískou, zázrakom. *Márne sú spevy labutie...* hovorí básnik. Verše zbierky majú farbu labutích krídel vo svojej bielunkej bielobe spomienok a vzťahov. Majú smútok labutích piesní, veď odkrývajú hĺbku skutočnosti života. Spomínajú na matku, pripodobňovanú k studni plnej živej vody: *Čo by si čerpal tisíc rokov, / nevyčerpáš ju. / Nuž si sklakni. / Až potom vstaň a odíď* (Tichý zázrak materstva). V myšlienkach sa vracal k zázrakom detstva, kde *skutočnosť je zázrakom / a zázrak skutočnosťou* (Báseň a dieťa).

Kvôli čistote a úprimnosti detského myslenia a konania pripomína rodičom: *Dajte si pozor na deti, / vy veľkí. / To zbierajú váš peľ / tie drobné Božie včielky. / Zaviečkujú si ho do zvedavého tielka. / Napodobňujú vás. / Sú to o vás tie najpresnejšie / žijúce zrkadielka. / ... Raz budú také ako vy. / Tak buďte ľudskí k sebe* (Malí veľikáni).

Milan Rúfus odkrýva v zbierke to, čo dosiaľ nepomenoval. Svoju introvertnosť, svoju altruistickosť, ale spôsobom jemu vlastným – nepodmienečne a s krehkým tichom. Prvú časť zbierky tvoria veselé i smutné príhodky, ktoré zažil ako dieťa, ale až s odstupom času ich dokázal sformulovať. Pripomína skúsenosti, ktoré mu odoberali detstvo, keď sa konala skrivodlivosť, nepravosť. Spomína si na to, čo mal rád, čoho sa bál, čo musel skúsiť, čo bolo pre neho divotvorné, čisté, zlaté i zakliate. Signifikantný pre Milana Rúfusa je vzťah k prírode, reči ktorej rozumel, lebo jej odmalička pokorne s bázňou načúval. Dojímavá je rozlúčka maturanta s Poludnicou pred odchodom na vysokoškolské bratislavské štúdiá. Umáral sa odchodom z rodiska, seba videl ako *veľblúda*, ktorý si *naplnil dva hrby živou vodou*, aby mohol *bez obáv vputovať do púšte...* (Na konci prázdnin). Azda najsilnejšie básne, ktorými kompozične uzatvára oblúk domova, umiestnil Milan Rúfus na záver tejto časti: Poďakovanie za kolísku, Mamin mrežovník, Otec, Dieťa s menom Ježiš. Isteže v našej poézii nachádzame vrúne vyjadrenia vďaky matke za život, rodisku za prichýlenie. Požehnanému Milanovi Rúfusovi sa to vydarilo vskutku požehnané, keď v Poďakovaní za kolísku píše: *So všetkou vrúcnosťou, / ktorej som schopný, Pane, / s úsmevom cez slzy / ďakujem za kolísku. / Veľmi Ti ďakujem, / že stojí tam, kde stála. / Že, Stolár zázračný, / učinil si ju takú, / aby ma vo mne strážiła. / Od rána do súmraku.*

V druhej časti zbierky Dar i bremeno Milan Rúfus „rekapituluje“ svoj život. Nažité formuluje v tomto prípade do dvadsiatich troch básní. Podkovu šťastia kuje, žité si opakuje. *A končí všetko tam, / kde sa aj začína: / V zázraku zvanom semeno. / Život i dar, i bremeno* (Curriculum vitae).

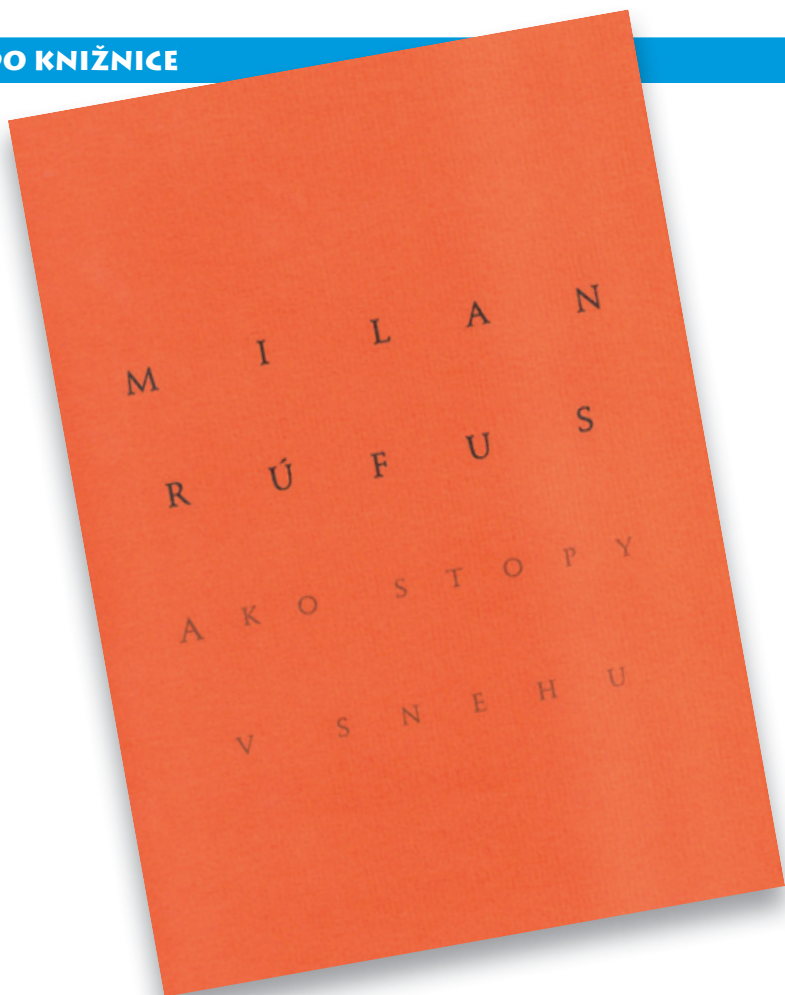
Posledná básnická zbierka Milana Rúfusa *Ako stopy v snehu* je ódou vďaky. Nepateticky a pokorne môžeme povedať – ďakovnou modlitbou. Majster svoje detské „vecičky sveta“ pripomenul, povýšil ich na báseň, pokľakol pred nimi a – pobral sa do večnosti.

Stopy po človeku nezostávajú v piesku či snehu, ale v čine, v jeho diele. A odkaz Majstra Rúfusa zostáva natrvalo, nemenne. Chce sa mi túžiť po tom, aby jeho myšlienky zasiahli aspoň väčšinu, ak nie všetkých. Ale jeho poézia nie je pre hlučných, hrubých, povrchných, citovo tupých. Tí, ktorí sa nechajú ňou zasiahnuť, ktorí ju budú žiť, usúvťažnia v sebe jeho posolstvá a majú šancu niesť ďalej ním začaté.

Slavomíra Očenášová-Štrbová

TITUL DO KNIŽNICE

BANSKOBYTRICKÝ EVANJELIK

Časopis Cirkevného zboru ECAV Banská Bystrica. Redakcia a administrácia: Ev. a. v. farský úrad Banská Bystrica, Lazovná 42. Redakčný kruh: Daniel Košťial, Slávka Košťialová, Elena Zemanová, Andrea Valentová, Marta Lehotská, Matej Žilák. Fotografie: Daniel, Košťial, Pavol Sokol, Tibor Molnár. Jazyková úprava: Ivan Očenáš.
Tlač: Esprint, s. r. o. Banská Bystrica